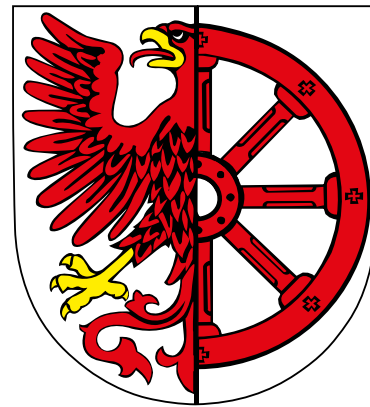

■ Mieszkańcy Cedyni podczas happeningu z okazji Dnia Flagi RP, pod Górą Czcibora 2 maja 2015r, fot. Robert Dajczak

SPOTKAJMY SIĘ NA DNIACH CEDYNI

Bitwa pod Cedynią, dopiero w wolnej Polsce rozpoczęła ożywioną dyskusję o genezie i okolicznościach starcia Mieszka I z Margrabią Hodonem w 972 roku. W 2007 roku, za sprawą środowiska skupionego przy Gazecie Chojeńskiej i Stowarzyszeniu Terra Incognita, odbyła się nawet debata „Cedyńska bitwa i lokalna tożsamość”. Debata trwa do dzisiaj i z pewnością będzie tematem wielu spotkań naukowych. Dyskusje badaczy i regionalistów to także próba odpowiedzi na pytania o tożsamość lokalnej społeczności, która co roku bierze aktywny udział w Dniach Cedyni, organizowanych na pamiątkę tego historycznego wydarzenia. Czy jest to mit spajający mieszkańców i pozwalający odnaleźć się im po 1945 roku w nowych granicach Rzeczypospolitej Polskiej, czy też przesadnie i bezwarunkowo utrwalany schemat z propagandy lat powojennych, zniekształcający naszą historię? Skłaniam się do tej tezy, by jednocześnie z prowadzeniem badań nad jej faktycznym rodowodem, potraktować tę bitwę jako legendę – atrakcję w promocji naszego regionu.

Cedynia, poza słynną bitwą, to także ponad 1000 lat historii, mówiącej o losach miasta, wyznaczającej kierunki jej rozwoju w przyszłości. Etapy z życia miejscowości i mieszkańców, odkrywamy obecnie na nowo, dodając wiele wartościowych wątków do wspólnej historii cedyńian. Temu także służy konferencja naukowa „Cedynia w czasie i przestrzeni” pod kierownictwem dr Pawła Migdałskiego, która odbędzie się w pierwszym dniu święta naszego miasta.

Legenda o bitwie to ważny czynnik kulturotwórczy miasta, sytuujący nas w gronie miejsc ważnych dla polskiej historii. W kontekście europejskim, bitwa nie ma już tak jednoznacznego znaczenia, przypisywanego jej w latach 60-70-tych XX wieku. Zmusza nas tym samym do poszukiwania nowych form wyrazu i budowania wizerunku miasta i gminy za pomocą zabytków architektury i przyrody, piękna krajobrazu i potencjału ludzkiego. Dziedzictwo związane z zakonem cystersów to przykład na pokazanie Cedyni w innym świetle i wzbogacenie dziejów miasta. Nasz potencjał został dostrzeżony także przez Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski, poprzez powierzenie nam organizacji wojewódzkiej inauguracji Europejskich Dni Dziedzictwa we wrześniu 2015 roku.

Bliskość granicy z Niemcami, skłania nas intuicyjnie do inicjowania i utrzymywania kontaktów z sąsiadami zza Odry. Jest to współpraca owocna i zmierzająca do podejmowania wielu cennych inicjatyw. Jedną z nich może okazać się wspólny projekt rozpoczęty przez Zespół Parków Krajobrazowych, związany z rewitalizacją mostu w Siekierkach. Ta inicjatywa otworzy nam możliwości do pobudzenia potencjału turystycznego, stworzenia nowych miejsc pracy. Pozwoli także na pokazanie innego wizerunku tego regionu naszym sąsiadom, odwiedzającym nas tylko w celach handlowych.

Zmiana wizerunku Gminy wiąże się także z rozpoczętym wiosną tego roku projektem „Cedynia na okrągło”, i skierowaniu oferty turystycznej oraz inwestycyjnej do

mieszkańców dużych aglomeracji miejskich – Szczecina i Berlina. To również okazja do wykreowania produktów regionalnych, jak miód cedyński, czy olej tłoczony na zimno. Jest to szansa na pobudzenie mieszkańców do wspólnego wysiłku na rzecz podnoszenia jakości życia, integracji i wpływania na kierunki rozwoju miejscowości.

„Cedyńskie spotkania z historią” oraz inscenizacja historyczna stanowią kluczowy punkt programu Dni Cedyni. Prezentacje dawnych rzemiosł, wytworów rękodzieła czy kulinariów, wzbogacamy o tradycje Nocy Świętojańskiej. W najdalej na zachód wysuniętym geograficznie punkcie Polski, w tzw. kolanie Odry pomiędzy Osinowem Dolnym a Starym Kostrzynkiem, odbędzie się ceremonia błogosławieństwa wody i piknik rodzinny. Celem tego spotkania jest zawiązanie współpracy z gminami, które są położone najdalej na wschód, północ i południe, oraz uświadomienie atrakcyjnego położenia cedyńskiego „West cape”.

Coroczne obchody Dni Cedyni to przede wszystkim święto nas samych. Jego celem jest zwrócenie uwagi samych mieszkańców na historię i przyrodę regionu oraz dbałość o tworzenie pozytywnych i trwałych relacji z mieszkańcami po drugiej stronie Odry. Święto jest także doskonałą okazją do dyskusji nad tożsamością lokalną, do integracji międzypokoleniowej i wymiany międzykulturowej. Cedynia ma szansę stać się miastem historii i kultury, kształtowanym z pasją przez mieszkańców.

Zapraszam Państwa do wspólnego i aktywnego uczestniczenia w święcie naszego miasta.

Spacerkiem po Cedyni

UWAGI O POTRZEBIE PIĘKNA W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ NASZEJ GMINY

Estetyka miasta to czyste, posprzątane ulice, bez dziur w jezdniach, niezadeptane trawniki, estetyczne elewacje budynków, zadbana zieleń. To również dbałość o drobiazgi – zadbane podwórka, ogrodzenia posesji, parkingi i tzw. mała architektura. Estetyka to także dbałość, aby reklamy i szyldy nie przeszkadzały w prezentowaniu walorów Cedyni naszym gościom.

Uchwalona w kwietniu 2015 r. przez Sejm RP tzw. ustawa krajobrazowa może wesprzeć samorządy w podnoszeniu estetyki miejscowości. Uzupełnia ona dotychczasowe narzędzia, jakimi gminy mogą posługiwać się w celu poprawy jakości życia mieszkańców i budowaniu swego pozytywnego wizerunku wobec turystów i gości. Przepisy ustawy o samorządzie gminnym, mówią, iż do zadań własnych gminy należą kwestie ładu przestrzennego, co daje realną podstawę do wydawania aktów prawa miejscowego w tym zakresie. Oprócz prawa, ważna jest także w tym procesie estetyczna świadomość użytkowników tej przestrzeni.

Przestrzeń publiczna to swoisty środek przekazu, oddziaływający na świadomość użytkownika przestrzeni. Wrażliwość estetyczną posiada każdy człowiek, wymaga ona jednak kształtowania. Upowszechnianie w sposób dostępny i czytelny idei upiększania miasta (a tym samym jego rozwoju) poprzez inicjatywy samorządu gminnego, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, z pewnością pobudzą poczucie odpowiedzialności za przestrzeń publiczną samych mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów, gdyż ma to ogromne znaczenie dla jakości życia społecznego.

W swoich działaniach, cedyński samorząd będzie kierować się także wytycznymi zawartymi w Strategii zrównoważonego rozwoju Gminy Cedynia na lata 2015-2020, zatwierdzonej 22 kwietnia 2015 r. uchwałą nr VI/36/2015 Rady Miejskiej. Wskazano w niej do realizacji zadania związane z uporządkowaniem przestrzeni publicznej, których celem jest zwiększenie atrakcyjności turystycznej naszej gminy. Są to m.in. takie zadania, jak: urządzenie nowych terenów zieleni oraz utrzymywanie w dobrym stanie już istniejących stref zielonych na terenie gminy; stworzenie iluminacji najbardziej atrakcyjnych/reprezentacyjnych obiektów na terenie gminy; organizowanie konkursów na najbardziej atrakcyjne miejsca/obiekty w przestrzeni publicznej; rewita-

lizacja parków podworskich na terenie gminy; rewitalizacja alei drzew przy drogach śródpolnych; utworzenie parku rozrywki historycznej.

Mówię o tych sprawach nie bez powodu. Od wyborów samorządowych minęło już kilka miesięcy. Czas ten przeznaczony został na podjęcie niezbędnych działań z zakresu planowania i projektowania, których celem jest rozwój miasta i Gminy Cedynia. Z inicjatywy pani Burmistrz Gabrieli Kotowicz, odbyłem spacer uliczkami Cedyni, by, wraz z Dyrektorem Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej – panem Krzysztofem Niedźwiedzkim, „gospodarskim okiem” spojrzeć na nasze miasto i jego potrzeby. Słuszne założenie, że z okien samochodu nie dostrzeże się rzeczy, które zauważa się przechadzając uliczkami miasteczka, potwierdziło się w pełni.

Teren przy samym Urzędzie Miejskim jest obsadzony roślinnością, która rozrosła się w sposób niekontrolowany. Podjęto decyzję o pielęgnacyjnym formowaniu roślin i krzewów. Wykonano cięcia pielęgnacyjne cisa rosnącego przy pomniku oraz trzmielin. Przy fontannie i na parkingu ustawiono gazony z kwiatami. Dzięki temu teren ten stał się bardziej estetyczny.

Do planu doraźnych działań wpisano także likwidację tzw. przecieków na ściankach zewnętrznych oraz drobnych ubytków i rys w tynkach nowo wybudowanej fontanny na Placu Wolności. Istotne będzie także uzupełnienie jej o infrastrukturę ułatwiającą dostęp osobom niepełnosprawnym oraz wózkom dziecięcym. Urokliwe uliczki schodzące do ul. Pułaskiego, od zaplecza odkrywają fragmentami nieporządek, sterty zalegających śmieci, brak dbałości o zieleń na podwórkach. Pracownicy Urzędu Miejskiego podjęli stosowne kroki w celu powiadomienia właścicieli posesji o konieczności uporządkowania terenu. Urząd Miejski opracowuje obecnie projekt wsparcia dla wspólnot mieszkaniowych, który umożliwi dofinansowanie prac remontowych części wspólnych budynków.

■ Widok na ulicę Świerczewskiego w Cedyni, fot. M. Nieścioruk

Odcinek drogi do Przychodni Zdrowia (od ul. Pułaskiego do ul. Obrońców Stalingradu), do tej pory wykazujący nierówności i ubytki, w maju br. otrzymał nową nawierzchnię wraz z krawężnikami. Wartość realizowanych prac wyniosła 25.560,48zł. Do prac pilnych zaliczona została naprawa metalowego ogrodzenia placu zabaw.

Po lewej stronie Przychodni Zdrowia utworzono parking z ośmioma stanowiskami, w tym dla osób niepełnosprawnych. Na ten cel zabezpieczono w budżecie gminy 40.000 zł. Za przychodnią, nieruchomość niezabudowana należąca do Gminy jest także zaplanowana do zagospodarowania na cele związane z ochroną zdrowia.

Urząd Miasta rozpoczął w tym roku procedurę przebudowy remizy strażackiej w Cedyni, by nowy samochód strażacki miał odpowiednie miejsce postoju w garażu (niestety, zakupiony jesienią 2014 r. pojazd za ok. 800.000 zł, nie mieścił się w garażu i całą zimę stał na zewnątrz). Właściciele nieruchomości przy ul. Marii Konopnickiej (budynek po pożarze, oraz była masarnia) będą wezwani do zabezpieczenia budynków, które ze względu na zły stan techniczny grożą zawaleniem, ale i są niebezpieczne dla przechodniów.

Ulica M. Konopnickiej przy Osiedlu na Sójczym Wzgórzu wymaga uporządkowania zieleni, przede wszystkim tej zarastającej pobocza. Prace porządkowe na tym odcinku będzie wykonywał ZGKiM. Na osiedlu daje się zauważyć brak miejsc parkingowych. Uzgodniono, że podję-

te zostaną działania w kierunku poszerzenia już istniejących parkingów. Zabezpieczona ogrodzeniem będzie piaskownica dla dzieci. Planuje się także stworzenie w sąsiedztwie osiedla mini parku. Na początek zostaną wykonane nasadzenia drzew.

Na ul. Kolonia przy tzw. agromówce, ZGKiM dokona cięcia roślinności, która już wrosła w przewody telefoniczne. Właściciel łąki przy stacji paliw także będzie poproszony o ustawienie nowego ogrodzenia. Aleja Kasztanowa, jako popularne miejsce spacerów, również doczeka się prac estetyzujących. Do zadań ZGKiM należeć będzie usunięcie kontenerów na śmieci w sąsiedztwie toalety miejskiej przy ul. Pułaskiego. Odslonięta i uporządkowana będzie także kaskada na kanale ulgi.

Na terenie Gminy zaplanowano kilka inwestycji ułatwiających dostęp dla ruchu turystycznego i rekreacji. Postulowana przez lokalne stowarzyszenia i mieszkańców ścieżka rowerowa na trasie Cedynia-Osinów Dolny pozwoli na bezpieczniejsze podróżowanie, a tym samym uzyskamy połączenie z funkcjonującą już ścieżką Zielona Odra. Pracownicy Referatu Planowania, Infrastruktury i Ochrony Środowiska przygotowali już koncepcję budowy oraz wstępny kosztorys, które zostaną przedstawione Zachodniopomorskiemu Zarządowi Dróg Wojewódzkich w Koszalinie do zaopiniowania. Urząd Miejski planuje pozyskanie na ten cel środki z dofinansowania w ramach programu Interreg V, do którego nabory rozpoczną się w roku 2016.

Myszę, że w tej kadencji Rady Miejskiej będzie możliwe wypracowanie wspólnie z Urzędem Marszałkowskim i Zarządem Parków Krajobrazowych, projektu udostępnienia dla ruchu pieszo i rowerowego, mostu w Sierkach.

Zamontowane na wjeździe do Cedyni, wiosną tego roku przez Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski, brązowe tablice informujące kierowców o atrakcjach turystycznych, będą wzbogacone o nowe tablice witające oraz kierunkowskazy w samym mieście.

Do zadań pilnych będzie należeć także unormowanie prawne i porządkowe terenu średniowiecznego grodziska. Zgodnie z zaleceniami Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, wydanymi w roku 2011, Gmina będzie zmuszona ostatecznie usunąć z tego terenu obecnych użytkowników, których obecność narusza ustawę o ochronie i opiece nad zabytkami. Następne kroki to wdrożenie niezbędnych zabiegów pielęgnacyjnych i wycinka zieleni.

Mój spacer po Cedyni wraz z Dyrektorem ZGKiM to nowa inicjatywa pani Burmistrz, która będzie powtarzana cyklicznie także po miejscowościach Gminy Cedyni. Spostrzeżeniami z tych spacerów będę dzielił się na bieżąco także z radnymi i sołtysami.

Krzysztof Nowak
Przewodniczący Rady Miejskiej w Cedyni

Razem możemy więcej

Dzięki Państwa woli, wyrażonej podczas wyborów w listopadzie 2014 r., objęłam zaszczytne stanowisko Burmistrza Cedyń. Poza zaufaniem społecznym i prestiżem, praca ta to także ogromna odpowiedzialność za naszą wspólną małą ojczyznę, jaką jest Gmina Cedynia. To właśnie na moje ręce kierowane są wszelkie Państwa sprawy i zadania, które wraz z pracownikami Urzędu Miejskiego i jednostkami podległymi, staram się realizować. Rozwiązywanie problemów społecznych, reagowanie na potrzeby oraz organizowanie przestrzeni dla lokalnej społeczności w naszej Gminie, były do tej pory zadaniami jednostek i władz samorządowych. Wybory samorządowe w 2014 r. stały się wyraźnym sygnałem dla nas wszystkich, iż mieszkańcy także pragną decydować o tworzeniu wizerunku gminy i kierunkach jej rozwoju. Funkcjonująca od wielu lat w Europie idea społeczeństwa obywatelskiego jest możliwa również w Gminie Cedynia. Na konkretnych przykładach może-

my potwierdzić, iż odosobnione działania organów samorządowych są niewystarczające. Wspólne działanie na rzecz naszej gminy są szczególnie wartościowe, gdy realizowane są we współpracy z mieszkańcami i organizacjami o różnorodnych zakresach działań. Państwa aktywność i pomysłowość powinna zainspirować samorząd do działania oraz wzmacniać markę Gminy. Przede wszystkim jest to konieczne w dobie szybko zmieniającej się rzeczywistości i pojawiania się ilości zadań i działań. Partnerstwo lokalne wydaje się zatem dobrym rozwiązaniem, w którym na równych zasadach uczestniczą lokalne instytucje, przedsiębiorcy, organizacje i mieszkańcy. Mam tu oczywiście na myśli współpracę trwałą, przynoszącą efekty, ukierunkowaną na wyznaczone realne cele, w której uczestnicy otwierają się na wiedzę i doświadczenie innych, akceptując odmienne sposoby myślenia. Budowanie długofalowej współpracy w celu wspólnego działania na rzecz rozwiązania określonego

problemu w wymiarze lokalnym, jest ważnym i często trudnym zadaniem. Budowanie partnerstwa wiąże się z odpowiednią edukacją, chęcią wymiany doświadczeń, także przy współpracy ze specjalistami.

Pprzed naszą Gminą stoi wiele wyzwań. Wiele z nich udało się zrealizować lub zainicjować moim poprzednikom, jednak wiele z nich nadal czeka na swój czas. Postulaty zawarte w moim programie zaproponowanym na kadencję 2014-2018, skierowane są m.in. na rozwój naszej gminy w kierunku zwiększenia miejsc pracy, aktywizację społeczną, edukację oraz pobudzenie ruchu turystycznego. Potencjał naszych miejscowości jest ogromny. Położenie przy granicy w połączeniu z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego, stwarza wiele możliwości do kreatywności. Połączenie tych wartości z potencjałem zawartym w samych mieszkańcach, może stworzyć nową jakość, o którą zabiegałam decydując się być Państwa przedstawi-

■ Gabriela Kotowicz- Burmistrz Cedyń

cielem. Jestem przekonana, że taki cel przyświeca również nowo wybranym radnym miejskim, sołtysom i członkom rad sołeckich.

Gmina to my - mieszkańcy. Pragnę abyśmy zmienili swoje nastawienie do otaczającej nas rzeczywistości i rozpoczęli wspólny projekt na rzecz rozwoju nas samych poprzez aktywne uczestniczenie w programach proponowanych przez samorząd lokalny,

instytucje, sołectwa, organizacje społeczne. Każdy z Państwa jest mile widzianym uczestnikiem i animatorem. Każdy z Państwa może proponować zmiany i ulepszenia, wspierać nas w działaniach, które podejmujemy w naszym imieniu. Zapraszam Państwa do współpracy. Razem możemy więcej.

Gabriela Kotowicz
— Burmistrz Cedyń

POWIATOWE ŚWIĘTO STRAŻY POŻARNEJ

W sobotę 16 maja 2015 r. pod Górą Czcibora w Cedyni odbył się Festyn Strażacki. Był to drugi etap polsko-niemieckich spotkań strażaków z nadodrzańskich jednostek. Podczas pierwszego spotkania, 25 kwietnia 2015r, drużyny strażackie wspólnie wykonywały ćwiczenia w Osinowie Dolnym. Ponad 200 strażaków z Polski i Niemiec uczestniczyło w epizodach, związanych z prowadzeniem działań gaśniczych w budynku, ratownictwem technicznym podczas wypadku drogowego oraz w zakresie ratownictwa wodnego na rzece Odrze. Festyn był wydarzeniem towarzyszącym Powiatowemu Dniu Strażaka. Obchody rozpoczęły Mszą świętą w Kościele pw NMP w Cedyni. Wyróżnienia,

awanse i odznaczenia dla strażaków z Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczych Straży Pożarnych z regionu gryfińskiego, wręczone były podczas uroczystego Apelu pod Górą Czcibora.

Podczas Festynu Strażackiego swoje siły sprawdzały drużyny z Polski i Niemiec w 5 konkurencjach sprawnościowych: sztafeta Firefighter (tor przeszkód), „budowanie drzewa” z armatury wodnej, slalom w alko-goglach pomiędzy pacholkami z kubkiem wody, slalom z węzami pomiędzy tyczkami, przekładanie elementów sprzętu strażackiego między szczeblami płotu. Nie zabrakło także konkurencji dla najmłodszych: specjalny tor przeszkód – zawody mini

■ Uroczystości z okazji Dni Strażaka

■ Strażacy z Niemiec podczas jednej z konkurencji

■ Ćwiczenia strażaków w Osinowie Dolnym

■ Rywalizacja była zacięta

■ Nadawanie odznaczeń zasłużonym dla straży pożarnej

firefighter combat. Na dzieci czekało także napełnianie nalewaków przy użyciu hydronetek, łowienie ryb w zbiorniku przeciwpożarowym, pokazy sprzętu i przymierzanie mundurów strażackich. Organizatorami wydarzenia byli: Gmina Cedynia, Powiatowa Pań-

stwowa Straż Pożarna w Gryfinie, Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej Gminy Cedynia. Celem spotkania była współpraca i wymiana doświadczeń strażaków polskich i niemieckich z nadodrzańskich jednostek straży pożarnej.

Projekt Gminy Cedynia pn. „Wspólne ćwiczenia strażackie i wymiana doświadczeń podstawą skuteczności działań transgranicznych”, został dofinansowany w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej INTERREG IV A.

DNI CEDYNI

19-21 czerwca 2015 r.

■ Na pikniku obejrzymy obozy grup rekonstrukcji historycznej

PATRONAT HONOROWY
CZŁONKA ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO
ROBERTA GRZYWACZA

Dni Cedyńi, to wydarzenie w formie otwartej, adresowane do mieszkańców miasta i gminy Cedynia, oraz do turystów z Polski i Niemiec.

Cel jaki przyświeca organizatorom to promocja najdalej na zachód położonej gminy w Polsce, popularyzacja ginących zawodów, urozmaicenie oferty turystycznej w oparciu o imprezę zrobioną przez samych mieszkańców gminy, popularyzacja historii i przyrody regionu, promocja aktywności społecznej na przykładzie działań stowarzyszeń m.in. Bractwa historycznego Comitatus. Coroczna organizacja święta Cedyńi, wiąże się z upamiętnieniem kolejnych rocznic zwycięskiej bitwy pierwszego historycznego władcy Polski - Mieszka i nad wojskami margrabiego Hodona – 24 czerwca 972 roku oraz z Nocą świętojańską i narodzinami świętego Jana Chrzciciela. Tegoroczne święto odbędzie się w dniach 19 - 21 czerwca 2015 r. W piątek 19 czerwca, rozpoczniemy konferencją naukową „Cedynia

w czasie i w przestrzeni”, pod kierownictwem dr Pawła Migdalskiego z Uniwersytetu Szczecińskiego „Cedyńskie spotkania z historią”, czyli pokazy dawnych rzemiosł i rękodzieła - odbędą się w sobotę – 20 czerwca. Będzie to piknik historyczny w formie żywej lekcji historii dla wszystkich grup wiekowych. Kulminacją będzie inscenizacja bitwy o godz. 14.00.

Zakończeniem dnia będzie część artystyczna w amfiteatrze w Cedyni – na scenie plenerowej wystąpią m.in. Donatan & Cleo oraz legenda polskiej sceny reggae - DAAB.

W niedzielę, 21 czerwca, odbędą się uroczystości związane z błogosławieństwem wody oraz piknik rodzinny nad Odrą, w najdalej na zachód wysuniętym geograficznie punkcie Polski.

Organizatorem wydarzenia jest Gmina Cedynia i Cedyński Ośrodek Kultury i Sportu, których partnerami są lokalne stowarzyszenia oraz organizacje społeczne i zawodowe.

Zapraszamy:

Burmistrz Cedyńi – Gabriela Kotowicz

Przewodniczący Rady Miejskiej w Cedyni – Krzysztof Nowak

Dyrektor Cedyńskiego Ośrodka Kultury i Sportu – Paweł Pawłowski

Program

piątek – 19 czerwca 2015r.

KLASZTOR CEDYNIA

– ul. M. Konopnickiej 10.

Konferencja pt.

„Cedynia w czasie i przestrzeni”

godz. 11.00-18.00

AMFITEATR W CEDYNI

20.00-24.00 – zabawa taneczna

Wystąpią m.in. zespół **Cover**

i DJ **Fafiq**

W trakcie trwania imprezy będzie otwarta gastronomia

POLANA

POD GÓRĄ CZCIBORA

20.00 – symboliczne przekazanie kluczy do miasta rekonstruktorom oraz biesiada historyczna z wojami (obecni będą goście i przedstawiciele gminy Cedynia), po biesiadzie wspólne ognisko rekonstruktorów

21.00 – zapalenie znicza pamięci pod Pomnikiem Orła na Górze Czcibora

23.00 – iluminacja Pomnika Orła

sobota - 20 czerwca 2015r

POLANA

POD GÓRĄ CZCIBORA

(pomiędzy Cedynią a Osinowem Dolnym przy drodze nr 124)

10.00-16.00 Cedyńskie Spotkania z historią:

- Parada historyczna – prezentacja średniowiecznych strojów i uzbrojenia z dokład-

nym przedstawieniem każdej grupy

- Turnieje walk wojów słowiańskich
- Obóz historyczny– możliwość zwiedzania i poznania kultury średniowiecznej
- Turnieje, potyczki, gry i zabawy w których czynny udział będą mogli wziąć widzowie
- Pokazy: Sokolnictwa (pokaz drapieżnych ptaków podczas polowania, prelekcja o ich życiu), Tańców średniowiecznych, Kramów rzemiosła średniowiecznego,
- Zespół muzyki dawnej
- Prelekcje historyczne wśród stoisk rzemieślniczych
- Edukacyjne zabawy dla najmłodszych: warsztat pracy archeologa, piaskownica do zabaw z najmłodszymi, gawędy i prelekcje historyczne

12.00 – OFICJALNE ROZPOCZĘCIE DNI CEDYNI

Start biegu terenowego o puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w Cedyni – Krzysztofa Nowaka

14.00 – **początek inscenizacji bitwy pod Cedynią z 24 czerwca 972 roku.**

AMFITEATR W CEDYNI

17.00 – Program artystyczny dla dzieci: teatr **Łapacze Snów** – spektakl teatralny pt. *Przygody krawca Niteczki* Animacje dla dzieci w plenerze

18.00 – Wręczenie nagród i wyróżnień dla najlepszych uczniów i sportowców szkół cedyńskich oraz listów gratulacyjnych dla ich rodziców.

18.30 – Prezentacja lokalnej twórczości artystycznej – wyróżnienia i nagrody

19.00 – Koncert zespołu **Dyabol**

19.30 – Koncert zespołu **Rewir**

20.30 – Koncert zespołu **DAAB**

■ Gwiazdą wieczoru będzie Donatan i Cleo

22.00 – Koncert **Donatan & Cleo**

23.00 – Zabawa taneczna: prowadzenie DJ **Fafik & DJ Kristo**

W trakcie trwania imprezy otwarta będzie gastronomia oraz atrakcje dla najmłodszych.

niedziela

- 21 czerwca 2015 r.

CEDYNIA

11:30 – Msza Święta w intencji mieszkańców Gminy w kościele p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Cedyni.

12:30 – Portret miasta. Wykonanie wspólnej pamiątkowej fotografii wszystkich chętnych mieszkańców Miasta i Gminy Cedynia (Plac Wolności)

OSINÓW DOLNY

14:00 – spotkanie na najdalej na zachód wysuniętym geograficznie punkcie Polski pomiędzy Osinowem Dolnym a Kostrzynkiem

- Błogosławieństwo wody z udziałem ks. dziekana Michała Kostrzewy
- Piknik rodzinny nad Odrą

POLANA

POD GÓRĄ CZCIBORA

10.00 – 15.00

Cedyńskie spotkania z historią

- Parada historyczna – prezentacja średniowiecznych strojów i uzbrojenia z dokładnym przedstawieniem każdej grupy
- Turnieje walk wojów słowiańskich

- Obozowisko wojów – możliwość zwiedzania i poznania kultury średniowiecznej
- Turnieje, potyczki, gry i zabawy w których czynny udział będą mogli wziąć widzowie
- Pokazy: Sokolnictwa (pokaz drapieżnych ptaków podczas polowania, prelekcja o ich życiu), Tańców średniowiecznych, Kramów rzemiosła średniowiecznego,
- Zespół muzyki dawnej
- Prelekcje historyczne wśród stoisk rzemieślniczych
- Edukacyjne zabawy dla najmłodszych: warsztat pracy archeologa, piaskownica do zabaw z najmłodszymi, gawędy i prelekcje historyczne

■ Legenda polskiego reggae-DAAB

CEDYŃSKIE SPOTKANIA Z HISTORIĄ

EDUKACYJNY PIKNIK NA POLANIE POD GÓRĄ CZCIBORA

20 i 21 czerwca 2015 r. zapraszamy na podróż w czasie i w przestrzeni. Cofniemy się o 1043 lata do roku 972 aby doświadczyć jak żyli, pracowali i walczyli nasi przodkowie. W sobotę 20 czerwca 2015 r., w miejscu historycznej bitwy z 972 roku - pod Górą Czcibora pomiędzy Cedynią a Osinowem Dolnym, odbędą się Cedyńskie Spotkania z Historią. Od godziny 10.00 do 16.00 obóz rekonstruktorów będzie otwarty dla zwiedzających. Wsłuchamy się nuty wczesnośredniowiecznej muzyki w wykonaniu zespołu Jar oraz w prelekcję Stanisława Mazurka, specjalizującego się w odtwarzaniu instrumentów dawnych. Przyjrzymy się m.in. pracy odlewnika tworzącego biżuterię, kowala, rybaka szyjącego sieci i wędzającego ryby w dole ziemnym, miodosytnika wypłatającego tradycyjne słomiane ule. Nabędziemy wyjątkowe pamiątki w jednym z licznych historycznych kramów. Barwierz na swoim stanowisku pokażą nam „tęczę średniowiecza” i opowiedzą o naturalnych barwnikach, jakich

używano dawniej do farbowania tkanin. w obozie będzie obecna także tkaczka, prezentująca w jaki sposób tkaniny owe powstawały – od owczego runa czy lnianego paździerz, przez czesanie, przędzenie, tkanie na krosnach pionowych do gotowego postawu. W trakcie tegorocznych cedyńskich spotkań z historią, na naszych oczach będzie powstawać typowa słowiańska łódź – dłubanka, ręcznie rzeźbiona z drewnianego bala. Zostanie ona potem przekazana do cedyńskiego Muzeum regionalnego – mamy nadzieję, że pewnego dnia uda się ją zwodować... Można będzie jednak nie tylko oglądać i podpytywać rzemieślników o tajniki ich zawodów, ale i spróbować swoich sił, między innymi w filcowaniu, robieniu kolorowych krajków, garncarstwie, przędzeniu – na warsztaty zapraszamy dzieci i dorosłych. Dla najmłodszych powstanie „Szkoła małych wojowniczek i wojów”, gdzie na własnej skórze będą mogli sprawdzić, jak bawiły się dzieci tysiąc lat temu.

■ Inscenizacja bitwy to najbardziej wyczekiwany punkt programu

Na spragnionych bardziej widowiskowych doznań odbędzie się inscenizacja słynnej bitwy pod Cedynią z 24 czerwca 972 r. Będzie można również pokibicować wojom zmagającym się o miano najlepszego w wieloboju oraz uczestnikom zapasów, ścierających się,

jak każda tradycja, w polu wyznaczonym zwierzęcą skórą, a nawet samemu spróbować trafić w cel oszczepem czy toporem. Zapraszamy pod Górę Czcibora na żywą lekcję historii!

Miejsce:
Polana pod Górą Czcibora przy drodze wojewódzkiej 124 pomiędzy Cedynią a Osinowem Dolnym woj. zachodniopomorskie.

■ Pokazy dawnych rzemioł, wyrobów i zawodów

Co zobaczymy na pikniku:

Stoiska rzemieślników

- Cieśla Mściąg**
- rzeźbą w drewnie oraz ciesiołką wczesnośredniowieczną zajmuje się od wielu lat. W trakcie imprezy, z drewnianego bala będzie rzeźbił wczesnośredniowieczną słowiańską łódź – dłubankę.
- Ulf Odlewnik**
- z wykształcenia archeolog, swoją pasję łączy z pracą naukową. W trakcie pokazów wprowadza w tajniki powstawania dawnej biżuterii, prezentuje odlewanie w formach kamiennych, kształtowanie ozdób z drutu i przez odkuwanie.
- Lepiglina**
- zespół doświadczonych rzemieślników zajmujących się wczesnośredniowiecznym garncarstwem oraz barwieniem tkanin natu-

- ralnymi roślinnymi barwnikami. Tworząc ceramikę używają wolnoobrotowego koła garncarskiego, służącego obtaczaniu, ulepionych wcześniej z pasów gliny, garnków – metodą typową dla czasów Piastów. Ich tkaniny pokazują bogactwo barw średniowiecza, dostępnych głównie elicie ówczesnego społeczeństwa.
- Urien**
- pasamonnica z wieloletnim doświadczeniem i wielką pasją do tkania krajków i poznawania wciąg nowych technik. Tworzy krajki wełniane, jedwabne, lniane, zarówno własne wzory jak i rekonstrukcje znalezisk. Przy jej namiocie będzie można samemu spróbować utkać kawałek barwnej wzorzystej taśmy.
- Katla**
- filcowanie jest jedną z najwcześ-

niej pojawiających się w historii ludzkości technik włókienniczych. Wbrew pozorom przedmioty wykonane tą techniką popularne były nie tylko na Wschodzie, ale i na Zachodzie. Katla prezentować będzie techniki filcowania ługiem, ciepłym tłuszczem, mydłem (uproszczona wersja filcowania mieszaną ługu i tłuszczu), robienia wołoku z runa owczego mieszanego z sierścią zwierzęcą, przedmioty wykonane z filcu jak czapki czy wolonki. Na jej stanowisku samemu można będzie spróbować sfilcować drobne elementy.

Stanisław Mazurek
- zafascynowany dawnymi brzmieniami muzyk i twórca replik instrumentów. W trakcie swojego wykładu opowiada o muzyce wczesnego średniowiecza, prezentuje instrumenty gotowe i na różnych etapach wykonania, i ich brzmienie „przywołując zapomniane dźwięki”.

Grupa osadnicza

- Daniel Ludosza Kozakiewicz**
- kowal specjalizujący się w odtwarzaniu znalezisk archeologicznych. Wśród wykonanych przez niego replik zobaczyć można krzesiwa, groty do strzał i oszczepów, noże, siekiery i topory. Ludosza do odtwarzania wybranych artefaktów często wykorzystuje stare żelazo. Wiele jego wyrobów to pokaz kowalskiego mistrzostwa, czyli stal wielowarstwowa, potocznie zwana damasceńską. Pracuje w precyzyjnie odtworzonym warsztacie średniowiecznego kowala.
- Andrzej Wesołowski**
- kowal. Jego pasją jest kucie noży i groty strzał. Specjalizuje się w okresie wczesnośredniowiecznym. Podczas pokazów będą prezentowane: praca w kuźni, stanowisko kowalskie, narzędzia oraz wyroby. Zainteresowani turyści będą mogli spróbować swoich sił w pracach kowalskich.
- Monika Makochon**
- tkaczka pracująca na warsztacie tkackim. W obozowisku demonstruje obróbkę wełny na tabliczkach, bardach oraz krosnach pionowych. Ogrom-

na wiedza dotycząca metod barwienia naturalnego, oraz przetwarzania wełny znajdzie z pewnością licznych słuchaczy.

Dawid Hagard Dudek:
- sokolnik, zawodowo chroniący ważne obiekty gospodarcze oraz wojskowe. W hodowli ma kilkanaście ptaków, do Cedyni przywiezie na pewno jastrzębie i rarogi. Ptaki są niezwykle interesującym dodatkiem do naszego obozowiska. Jeśli pogoda pozwoli Dawid zrobi pokazy lotów ptaków drapieżnych, oraz symulację polowania

Justyna Ludwińska
Łukasz Gackowski:
- specjaliści od eksperymentów związanych z konserwacją żywności. W naszym obozie będą gotowali w glinianych garach, wędzili w dołach oraz suszyli ryby w namiocie z drewna i skór. Pokażą też metody konserwacji mięsa w tłuszczu oraz owoców w miodzie.

Michał i Wojtek Ostrowscy:
- rybacy odtwarzający kulturę materialną związaną z rybołówstwem z X wieku. Na ich stosiku można obejrzeć rekonstrukcje ości, haczyków, wiersz, żaków i sieci. Można przyjrzeć się jak obrabiano ryby dawnymi metodami oraz jak naprawiano narzędzia rybackie.

Grupy uczestniczące w tegorocznych Cedyńskich Spotkaniach z Historią:
Ydalir Laget & Kram Rudych, Białogród, Bukowy Las, Słowiański Ród, P6, Eisen Ruoth, Arkona, Comitatus, Draconia, Drużyna Najemna Dzi-ki Bez, Drużyna Wojów Chramu Swaroga z ziemi Dziadoszan, Einhorn, Heidruna, Hird Verdandi, Hringr, Kram Winieta, Mumin Łuki Historyczne, Yggdrasil

O potrzebie dyskusji o przeszłości ziemi cedyńskiej

Przeszłość Cedyni to nie tylko bitwa, ale nadal szerzej nieznane pasjonujące dzieje regionu nadodrza. Ich poznanie jest szansą na odejście od historii upolitycznionej i dominującej tu w latach komunistycznych narracji wojennej na rzecz historii – nauczycielki, która tłumaczy nie tylko wielkie procesy dziejowe, ale objaśnia i pomaga oswoić miejsce, w którym się żyje.

Cedynia jest wyjątkowym miejscem na historycznej mapie Polski. Tu, przed 1043 lata, w dniu św. Jana Chrzciciela, wojowie Mieszka I i jego brata Czcibora pokonali wyprawę margrabiego Hodona i grafa Zygfryda. Wydarzenie to odnotowali jedynie dwaj Niemcy biskupi w początkach XI w. To, nadal tajemnicze i wywołujące gorące dyskusje w świecie nauko-

pozostałych dziejów miasta i dawnej ziemi cedyńskiej, zwłaszcza okresu od połowy XIII do połowy XX w., zgodnie z obowiązującym obrazem dziejów Ziem Odzyskanych, co najlepiej jest widoczne w monografii powiatu z 1969 r. oraz pracach zasłużonego dla Cedyni archeologa Władysława Filipowiaka. Tak doszło do sytuacji, w której poza paroma wątkami

ków oraz archeologów i doczekała się wielu monograficznych opracowań, ale właśnie wypełnienie tej wyżej zarysowanej luki – czyli całych dziejów Cedyni i jej okolic, gdyż żaden ośrodek nie może być oderwany od kontekstu środowiskowego. Do chwili obecnej odbyły się trzy konferencje (w latach 2012–2014), których plonem są dwie obszerne publikacje¹.

■ Panorama Cedyni wykonana ze sterowca, 1925-1930r., zbiory AMRC

wym i w publicystyce, pograniczne starcie, które wnet na długie wieki zostało zapomniane przez dziejopisów, w XX w. stało się ważnym elementem konstrukcji historyograficznych, mówiących o początkach państwa polskiego, jego kierunkach ekspansji i stosunkach z Rzeszą i Danią. Po 1945 r. awansowało do rangi ważnego polskiego miejsca pamięci na zachodniej granicy, zwanej często „granicą pokoju”, choć nie tylko przekraczanie, ale nawet niekiedy zbliżanie się do niej, było w tym miejscu zakazane. Warto dodać, że jeszcze w XIX w. miejsce tejsze bitwy przesuwno po niemal całej Europie Środkowej, nie dodając jej większego znaczenia politycznego. Sakralizacja wiktoria cedyńskiej po 1945 r. doprowadziła paradoksalnie do zepchnięcia na dalszy plan

z epoki średniowiecznej, historia miasta jawiła się jako biała plama, a o jej bogactwie świadczyły cenne, acz niedoceniane zabytki.

Dlatego też mając na uwadze to, że każde mniej lub bardziej celowe pomijanie pewnych epok w historii jest jej fałszowaniem, które uniemożliwia pełną percepcję zachodzących w przeszłości procesów oraz wiedziony naukową potrzebą zainicjowania nowych badań nad dziejami tego mikroregionu, w roku 2011 w związku ze zbliżającą się 1040. rocznicą bitwy, zaproponowałem wódcarzom gminy organizację corocznych spotkań – konferencji. Ich celem było nie przedstawienie kolejnych studiów nad bitwą pod *Cidini*, gdyż ta od ponad stu lat cieszy się dużym zainteresowaniem history-

czyciście nadal nie wyczerpują one tematu, ale pozwalają wyciągnąć pierwsze ważne wnioski, jak choćby wskazanie, że grodzisko cedyńskie mogło wyglądać zupełnie inaczej niż dotychczas przypuszczaliśmy, a wewnątrz niego kryje się tajemniczyniejszy obiekt, oraz pozwoliło wskazać nowe kierunki poszukiwań. Historia Cedyni wydaje się być zatem coraz bardziej frapująca. Nie wspominając o epokach archeologicznych, po których pozostała nieprawdopodobna wręcz liczba stanowisk, mamy tu do czynienia z dużym wczesnośredniowiecznym kompleksem osadniczym. Wydaje się, że Cedynia mogła być w XI–XII w. nawet ośrodkiem władzy, może nawet książęcej. Podobne centrum archeologowie odkryli niedawno w pobliskim Stolpe

vis a vis Bielinka, którego bliskość do Cedyni stanowi kolejną zagadkę. O dużej randze Cedyni, jeszcze u schyłku wczesnego średniowiecza, świadczy też fakt istnienia olbrzymiego cmentarzyska i postawienia tu w drugiej połowie XIII w. trzech murowanych świątyń (stojącego do dziś kościoła nowego zorganizowanego miasta, kaplicy św. Piotra na cmentarzysku i kościoła klasztorowego), zbudowanych z granitowych ciosów w stylu przejściowym między romanizmem a gotykiem, nie wspominając o unikatowym w skali Pomorza skrzydle poklasztornym, którego duża część pochodzi z tego okresu. Co więcej, w owym czasie w tym regionie istniało ciekawe, nie zawsze dostatecznie dostrzegane w dotychczasowych badaniach, pogranicze słowiańskiego Pomorza i Połabii, Polski i Rzeszy, a później w pierwszej połowie XIII w. Pomorza, piastowskiego Śląska i Wielkopolski, posiadłości askańskich (brandenburskich) i wettyńskich (saskich – w rejonie Bad Freienwalde). Jego rola polityczna i zwłaszcza kulturowo-gospodarcza jest nadal tajemnicą, głównie ze względu na brak studiów obejmujących strefy na obu brzegach Odry oraz brak porządnego rozpoznania archeologicznego grodziska, wyjaśniającego jego pełną chronologię, kształt i charakter. Być może zawędrowali w te okolice także Skandynawowie. Następnie, wraz z ustabilizowaniem granic i przesunięciem ośrodka gospodarczo-politycznego tych ziem do Chojny, u schyłku XIII w. aż do XIX w. miasto znalazło się na uboczu, stało się własnością prywatną rycerską, potem klasztorną, a jego rola została mocno ograniczona. Pojawia się tu od razu pytanie – co się stało, że tak dobrze rozwijający się ośrodek zamiera w tak krótkim czasie? Sytuację zmieniła w XIX w. dopiero, ale w stosunko-

wo niewielkim stopniu, regulacja Odry i powstanie tu, wskutek rewolucji industrialnej, niewielkiego przemysłu, po II wojnie światowej także nadanie Cedyni dużego znaczenia symbolicznego, zaś po przełomie politycznym – otwarcie przejścia granicznego. Niestety, to wszystko nie przysłużyło się rzetelnemu poznawaniu dziejów miasta i jego zaplecza.

Kolejną próbą wypełnienia tych luk i poszukiwania odpowiedzi na te i inne ważne pytania o dzieje Cedyni, będzie czwarta czerwcowa konferencja zorganizowana z okazji 1043 rocznicy bitwy, która jest dla mieszkańców miasta i całego regionu okazją do corocznego świętowania. Spotkanie pt. „Cedynia w czasie i przestrzeni”, zorganizowane we wnętrzach średniowiecznego klasztoru, stanowić będzie prezentację dorobku naukowego przedstawicieli przodujących ośrodków naukowych w Polsce zajmujących się tym regionem. Aby ukazać dzieje tej ziemi na szerokim tle program sesji wykracza daleko poza nauki zajmujące się czasem – historię oraz archeologię – i sięga do przestrzeni – środowiska. Stąd wynika podział spotkania na dwa panele „Przestrzeń” i „Czas”. W pierwszym poruszone zostaną wątki dotyczące krajobrazu geologicznego na przykładzie Wzgórza Waldensów (dr Andrzej Piotrowski), przyrodniczego – Rezerwatu Bielinek (prof. Wanda Bacieczko) i dziedzictwa kulturowego w postaci dawnej zabudowy folwarcznej (Maria i Waldemar Witkowie) oraz projektu zbadania głębin odrzańskich pod kątem kryjących się w nich pamiątek przeszłości (dr Piotr Maliński). W drugim zaprezentowane zostaną wątki historyczne poświęcone polityczno-cywilizacyjnemu kontekstowi samej bitwy cedyńskiej (prof. Stanisław Rosik) i jej tysięcz-

■ Klasztor pocysterski w Cedyni, pocztówka z ok. 1916, zbiory B. Bogdanowicz

■ Cedynia. zdjęcie z roku 1901, obecnie Plac Wolności, zbiory AMRC

■ Przedwojenna pocztówka - widok na Königstrasse, (obecnie ul. Świerczewskiego), zbiory AMRC

nej rocznicy (dr Paweł Migdalski) oraz archeologiczne odnoszące się do znalezisk militariów wczesno-średniowiecznych w okolicach Cedyni (dr Andrzej Janowski).

Ukazanie do tej pory nieznanych, mniej znanych lub przemilczanych wątków w dziejach miasta, wpisujących się do wielkiej historii, spełnia bardzo ważne cele, nie tylko edukacyjne. Znajomość przeszłości własnej okolicy ma zasadniczy wpływ na przyspieszenie procesu jej dogłębnego poznawania, lepszego zrozumienia, czyli osławiania – powstawania miłości i przywiązania do ojczystej ziemi. Łatwiej jest nam się przecież utożsamić z miejscem, w którym nie

dość, że się mieszka lub mieszkało i dobrze się je zna, ale też ma się świadomość jego genezy i całej historii. Gdy ludzie będą przywiązani do swej małej ojczyzny trudno im będzie z niej zrezygnować i będą do niej wracać najczęściej z głową pełną pomysłów, gdyż ta miłość nie tylko pozytywnie przekłada się na sferę aktywności człowieka ale też korzystnie wpływa na włączenie się w twórcze i gospodarcze życie własnego środowiska.

Paweł Migdalski
(Uniwersytet Szczeciński,
Stowarzyszenie Terra Incognita)

■ Widok na wzgórze cedyńskie i stary klasztor, pocztówka ze zbiorów B. Bogdanowicza

¹ Cedynia i okolice poprzez wieki, red. P. Migdalski, Chojna-Szczecin 2013; Civitas Cedene. Studia i materiały do dziejów Cedyni, t. 1, red. P. Migdalski, Chojna-Szczecin-Cedynia 2014.

Konferencja pt. „Cedynia w czasie i przestrzeni”

piątek — 19 czerwca 2015 r., Klasztor Cedynia, ul. M. Konopnickiej 10, godz. 11.00-18.00

godz. 11.00-11.30
Powitanie i wprowadzenie:
Gabriela Kotowicz, Paweł Pawłowski,
dr Paweł Migdalski

**PANEL I – PRZESTRZEŃ,
godz. 11.30-13.30**
dr Andrzej Piotrowski
(Oddział Pomorski Państwowego Instytutu
Geologicznego – Państwowy Instytut
Badawczy)
Geneza Wzgórza Waldensów koło Orzechowa
prof. dr hab. Wanda Bacieczko
(Katedra Meteorologii i Kształtowania
Terenów Zieleni, Zachodniopomorski
Uniwersytet Technologiczny)
*Przyroda rezerwatu „Bielinek nad Odrą”
w Cedyńskim Parku Krajobrazowym*
dr Piotr Maliński
(Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej,
Uniwersytet Szczeciński)
*Echa z głębin. Perspektywy wykorzystania
metody hydroakustycznej w interdyscyplinarnych
badaniach dolnego biegu Odry*

Maria Witek, Waldemar Witek
(Biuro Dokumentacji Zabytków; Narodowy Instytut
Dziedzictwa, Oddział Terenowy w Szczecinie)
*Dziedzictwo niedostrzegane, czy zapomniane. Zespoły
folwarczne w krajobrazie kulturowym gminy Cedynia*
Dyskusja
Przerwa obiadowa, godz. 13.30-14.30
**PANEL II – CZAS,
godz. 14.30-15.30**
prof. dr hab. Stanisław Rosik
(Instytut Historyczny, Uniwersytet Wrocławski)
*Mieszko I a Cesarstwo Rzymskie pierwszego
z Ottonów (o polityczno-cywilizacyjnym
kontekście cedyńskiej batalii 972 r.)*
dr Andrzej Janowski
(Ośrodek Archeologii Średniowiecza Krajów
Nadbałtyckich Instytutu Archeologii i Etnologii
Polskiej Akademii Nauk)
*Znaleziska militariów wczesnośredniowiecznych
w okolicach Cedyni.
Wynik działań zbrojnych czy nieuwagi
i roztargnienia właścicieli*

dr Paweł Migdalski
(Instytut Historii i Stosunków
Międzynarodowych, Uniwersytet
Szczeciński)
*Obchody tysięcznej rocznicy bitwy
pod Cedynią. Przygotowania, przebieg,
znaczenie i tło międzynarodowe*
Dyskusja
Przerwa techniczna, zwiedzanie klasztoru
z przewodnikiem – właścicielem Piotrem
Hrynkiewiczem, **godz. 15.30-16.30**

Prezentacja filmów historycznych
poświęconych Cedyni, nakręconych
w szczecińskim ośrodku TVP, ze zbiorów
Archiwum Państwowego w Szczecinie,
godz. 17.00-18.00

Prowadzenie i koordynacja naukowa
konferencji
dr Paweł Migdalski (Uniwersytet Szczeciński)

Cedynia

spotkajmy się

Na mapie Polski, Cedynia to najbardziej na zachód wysunięty punkt naszego kraju. Atrakcyjne położenie, pomiędzy stolicą Niemiec – Berlinem a stolicą województwa zachodniopomorskiego – Szczecinem, sprawia, iż jest to często wybierane miejsce na weekendowe podróże mieszkańców

obu stron Odry. To także jedno z większych przygranicznych centrów handlowych. Rocznie, ponad 3 mln osób odwiedza punkty handlowo – usługowe w Osinowie Dolnym. Dla położonej przy samej granicy Gminy, duże znaczenie ma współpraca polsko – niemiecka, przede wszystkim w zakresie gospodarczym i turystycznym.

Ziemia cedyńska ma do zaoferowania wiele atrakcji dla turystów aktywnych i pasjonatów historii. Najczęściej odwiedzanym punktem z pewnością jest **Góra Czczibora** (54,5m n.p.m.), która symbolizuje miejsce słynnej zwycięskiej bitwy Mieszka I nad woj-

scą jest również mozaika u podnóża góry, wykonana w 1972 roku, autorstwa Jerzego Chmielewskiego i Kazimierza Błonki, przedstawiająca wyobrażenie bitwy pod Cedynią. Ze szczytu wzgórza rozciąga się imponująca panorama na dolinę Odry.

Cedynia, ulokowana na kilku wzgórzach, jest miastem niezwykle malowniczym i pełnym uroku. Spacer po Cedyni rozpoczynamy od wizyty w **Muzeum Regionalnym**, mieszczącym się na parterze XIX-wiecznej kamieniczki przy placu Wolności. Wystawa stała pt.

z której rozciąga się wyjątkowa panorama miasta i widok na Cedyńskie Żuławy. Zbudowana została w 1895 r., jako pomnik dla uczczenia poległych podczas pruskich wojen. Wieża wznosi się na 14 m. W dolnej części wieży umieszczono tablice z nazwiskami pole-

dach z elementami neorenesansu północnego i neobaroku, bogatymi detalami architektonicznymi. Uwagę przyciągają kolorowe **mozaiki** zdobiące ściany budynku Poczty – z wyobrażeniem bitwy pod Cedynią autorstwa Jerzego Zdarewicza – i Urzędu Miasta –

■ Góra Czczibora z pomnikiem Orła, fot. M. Nieścioruk

skami margrabiego saskiego Hodona w 972 roku. Nazwa pochodzi od imienia Czczibora, brata Mieszka I, który w bitwie pod Cedynią dowodził jedną trzecią wojsk. W 1000 rocznicę bitwy, w 1972 roku, odsłonięto na niej 15-metrowy pomnik wykonany przez szczecińskich rzeźbiarzy Czesława Wronkę i Stanisława Biżka, przedstawiający stylizowanego orła wzbijającego się do lotu. Na górę wiedzie 270 kamiennych schodów. Polana pod górą jest ulubionym miejscem piknikowym, gdzie co roku w czerwcu odbywa się inscenizacja bitwy oraz pokazy dawnych rzemiosł z okazji **Dni Cedyni**. Charakterystyczna dla tego miej-

Prawie 1000 lat po pierwszym zwycięstwie polskiego oręża, miała miejsce kolejna operacja militarna, przynosząca zapowiedź końca II wojny światowej. Bitwa o cedyńskie przedmoście w marcu i **forsowanie Odry** w kwietniu 1945 roku oraz były jednymi z najcięższych starć polskich żołnierzy w drodze na Berlin. O skali tej operacji świadczą mogiły na Cmentarzu Wojennych w Starych Łysogórkach. Za sprawą wydarzeń sprzed 70 lat, Cedynia wpisana została po raz kolejny do kart podręczników szkolnych – jako jeden z punktów szlaku pamięci: **„Rejon Pamięci Narodowej Cedynia –Siekierki-Gozdowice”**.

„Z dziejów Cedyni i okolic” poświęcona jest przede wszystkim archeologicznym odkryciom i efektom badań m.in. prof. Władysława Filipowiaka w latach 50 i 60-tych XX wieku. Zbiory muzeum pochodzą głównie z wykopalisk archeologicznych na grodzisku, podgrodziu, cmentarzysku oraz z okolic Cedyni. Nie brakuje również eksponatów z okresu II wojny światowej, dokumentujących przebieg walk pod Cedynią w 1945 r., z udziałem 1. Samodzielnej Brygady Moździerzy WP, które prezentowane są na wystawie „Na drodze stała Odra”. Zwiedzanie Cedyni to obowiązkowe wejście na **wieżę widokową**,

z której rozciąga się wyjątkowa panorama miasta i widok na Cedyńskie Żuławy. Zbudowana została w 1895 r., jako pomnik dla uczczenia poległych podczas pruskich wojen. Wieża wznosi się na 14 m. W dolnej części wieży umieszczono tablice z nazwiskami pole-

głych. W czasie walk w lutym 1945 r. wieża służyła Armii Czerwonej jako punkt obserwacyjny. Po wojnie użytkowana była przez Wojsko Ochrony Pogranicza. Po 1956 r. została odremontowana i udostępniona do zwiedzania. Górąca nad miastem wieża sprawia, iż jest ona z daleka widoczna i stanowi jeden z charakterystycznych akcentów krajobrazu Cedyni i jej okolic.

W sąsiedztwie wieży, turysta odnajdzie niewielki **kirkut** – cmentarz żydowski o XVIII wiecznym rodowodzie, z kilkoma macewami. W 2002 roku kirkut został wpisany do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego. **Kościół p.w. Narodzenia NMP** z kostki granitowej pochodzi z przełomu XIII/XIV w. Przebudowany został w XVIII i XIX w., widoczne są ślady zamurowanych pierwotnych ostrołukowych portali i okien. Wieża pochodzi z 1893 r. Wewnątrz znajdują się dwie płyty nagrobne oraz barokowy ołtarz ambonowy z 1720 roku.

Ratusz zbudowany w 1840 r., również obecnie jest siedzibą Urzędu Miejskiego. Współczesny obiekt wzniesiono na miejscu starego, z około XVI w.

Widok centrum miasta przypomina krajobraz górski. Na pochyłym rynku, pierzeja malowniczych XIX wiecznych kamieniczek stanowi najwartościowszy architektonicznie zespół budynków w Cedyni. W grupie tej wyróżniają się kamienice o eklektycznych fasa-

wyobrażenie herbu Cedyni autorstwa Antoniego Wróbla i Kazimierzy Dagnan-Wróblewskiej.

Na końcu ulicy Kościuszki znajdują się **piwnice do przechowywania wina** z przełomu XVIII i XIX wieku, wydrążone w skarpie wzgórza. Popularnym miejscem spacerów jest **Aleja Kasztanowa**, prowadząca wzdłuż Kanału Ulgi z Cedyni do Osinowa Dolnego, nasadzona w latach 60 - tych XIX wieku, równocześnie z budową szosy i kanału. Przy kanale znajduje się **kamienna kaskada** z tego samego okresu.

Usytuowane na jednym ze wzgórz Grodzisko pochodzi z VI w. p. n. e. W latach 50-tych i 60-tych XX w. prowadzone były na grodzisku badania wykopaliskowe. Po grodzisku pozostały dziś tylko ślady w postaci górującego nad miastem wzniesienia.

Na sąsiadującym z grodem wzgórzu widoczne jest zachodnie skrzydło dawnego Klasztoru cysterek. Klasztor po raz pierwszy został wymieniony w 1278 r. Po reformacji i kasacji klasztoru w 1555r. istniała tu do 1611r. szkoła dla panien szlacheckiego pochodzenia. Budynek zniszczony został w 1945 r. Do naszych czasów przetrwało jedynie zachodnie skrzydło, w którym niegdyś mieścił się refektarz i dormitorium mniszek. Odbudowany i odrestaurowany budynek pełni obecnie funkcję hotelu oraz galerii malarstwa. Cedyński klasztor znajduje się na **europejskim szlaku cysterskim**.

■ Rzeka Odra i najdalej na zachód wysunięty punkt Polski, zdjęcie lotnicze

nad Odrą!

Gmina Cedynia

– NA STYKU KULTURY I NATURY

Dzisiejsza Gmina Cedynia, obok zabytków historii, ma Państwu do zaoferowania nieprzebrane bogactwa natury. Malownicze tereny Cedyńskiego Parku Krajobrazowego, lasy, jeziora i rozlewiska Odry z rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt. 14 sołectw Gminy Cedynia proponuje wypoczynek w go-

największego i widowiskowego – Flisu Odrzańskiego, organizowanego corocznie przez Ligę Morską i Rzeczną.

Wiosną cedyński krajobraz zachwyci żółtymi polami kwitnącego rzepaku. Region słynie również z produktów lokalnych, jak miód cedyński i olej rzepakowy wyci-

■ Kościół w Czachowie, fot. Zachodniopomorski Przewodnik zp.pl

■ Panorama Cedyni z wieży widokowej, w tle Kościół pw. NMP, fot. P. Pawłowski

sodarstwach agroturystycznych i aktywną turystykę – rowerową i pieszą. Szczególnie leśne ścieżki sprzyjają uprawianiu nordic walking. Odra i jej rozlewiska zachęcają amatorów wędkarstwa i turystyki wodnej. Rzeka gości także uczestników wielu spływów, w tym

skany na zimno. Jesienią lasy obfitują w grzyby. Gościnność jest wyróżnikiem lokalnej społeczności, otwartej na turystów polskich i zagranicznych.

Ziemia Cedyńska to prawdziwy raj dla miłośników przyrody. Rezerwat **Wrzosowiska Cedyńskie** obej-

muje wzgórza morenowe nazywane Karpatami cedyńskimi, osiągającymi blisko 50 metrów n.p.m. Obok rezerwatu wiedzie czerwony szlak turystyczny.

Z wieży widokowej w Cedyni widoczny jest jeden z najcenniejszych rezerwatów przyrody w tej części

Europy. **Rezerwat Bielinek** to porozcinana wąwozami dolina z niezwykle rzadkimi gatunkami roślin. Stoki murawy kserotermicznej nagrzewają się nawet do temperatury 70°C. Rarytasem jest jednak zespół dębu omszonego – występującego w klimacie śródziemnomorskim. Według jednej z legend, gatunek sprowadziły tu cysterki. Pobliska kopalnia żwiru w miejscowości Bielinek przyniosła odkrycia kości mamutów sprzed 13000 lat, co wskazuje na ważny szlak przeprawowy tych zwierząt w dolinie Odry.

Miejscowości Gminy Cedynia posiadają także unikatowe przykłady dziedzictwa architektonicznego. Założenia parkowo-pałacowe z przełomu XVIII i XIX wieku w **Lubiechowie Górnym** były dziełem takich mistrzów, jak Peter Joseph Lenne (nadworny ogrodnik króla Fryderyka II). Budowle ogrodowe zaprojektował znany pruski architekt Karl Friedrich Schinkel. Na uwagę zasługuje XIII wieczny kamienny Kościół z tajemniczą szachownicą w zachodnim masywie wieży – symbolem przypisywanym joannitom i templariuszom. W pobliskiej wsi **Czachowie** podobne symbole możemy znaleźć

w małym kamiennym kościółku, którego średniowieczna polichromia przedstawia nietypowe postacie oraz szachownice i krzyże maltańskie.

Na pasjonatów techniki czeka także moc atrakcji, jak dawny most kolejowy w **Siekierkach**, pozostałości po kruszarni kamieni, romantyczne ruiny młynów na kanałach Młynnika i Trutwińca.

Urokliwe miejscowości Gminy Cedynia zapraszają do wędrówek i poznawania dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego. Przechodzi tu wiele tematycznych szlaków: Cysterski, Templariuszy, Wzgórz Morenowych, Nadodrzański, Pamięci Narodowej, Waldensów, rowery Zielona Odra. Podróżując turystycznymi szlakami czerwonym, niebieskim i zielonym możemy odkrywać piękno przyrody i architektury.

Wybierając Cedynię na miejsce wypoczynku, można doświadczyć całej palety wrażeń, a niezapomniana wizyta sprawi, iż będzie to przeżycie warte powtórzenia. Zapraszam do Cedyni!

Gabriela Kotowicz
— Burmistrz Cedyni

■ Rynek w Cedyni. Po prawej stronie widoczny Ratusz, fot. M. Nieścioruk

Cedyński Ośrodek Kultury i Sportu

KULTURA W SPOŁECZNOŚCI GMINY CEDYNIA

12 świetlic wiejskich, 2 świetlice środowiskowe, 2 biblioteki, muzeum, amfiteatr, odkryte kąpielisko. Cedyński Ośrodek Kultury i Sportu, funkcjonuje od 2004 roku, a jego działalność ma przede wszystkim charakter wspierający lokalne organizacje i stowarzyszenia, zespoły i grupy w rozwoju swoich zainteresowań i szeroko rozumianej edukacji kulturalnej. Obszar, w którym działa COKiS jest o wiele większy, niż obszar instytucji kultury dużych miast i aglomeracji, gdzie zadania rozdzielone są na kilka lub nawet kilkanaście odrębnych instytucji. Misja Ośrodka, opierająca się przede wszystkim na zapisach ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, czyli prowadzenia działalności kulturalnej, została poszerzona o aspekt animacji kultury.

Zadania Ośrodka skierowane są na aktywność kulturalną, sportową i turystyczną. Jest to rozległy obszar działań, mających na celu

umożliwienie społeczności lokalnej aktywnego udziału w kulturze i rekreacji. W przypadku naszej działalności, pojęcie „kultura” dotyczy kultury tzw. „wysokiej” oraz popularnej - wszelkich jej form dostosowanych do różnych potrzeb i oczekiwań społeczności wiejskiej oraz umożliwiania uczestnictwa w różnych formach działań kulturalnych i rekreacyjnych. Konkretnie wydarzenia, jak festyny, uroczystości rocznicowe, wystawy, rajdy turystyczne, koncerty, konkursy, oraz zajęcia stałe, uzupełniane są działaniami inspirowanymi środowiska do aktywności oraz wspierania lokalnych inicjatyw w tych obszarach. Dużą rolę w wypełnianiu zadań statutowych pełnią świetlice wiejskie, zapewniające mieszkańcom stałą formę budowania wspólnoty i kształtowania tożsamości lokalnej. Miejsca te skupiają potencjał kół gospodyń wiejskich, ochotniczych straży pożarnych oraz sołtysów – lokalnych animatorów.

■ Wiosenne inspiracje z Agencji Artystycznej Retro-Pasje, fot. B. Bogdanowicz

Wspieramy i pobudzamy do integracji międzypokoleniowej i międzykulturowej. Transgraniczna komunikacja z mieszkańcami

miejscowości leżących po drugiej stronie Odry, możliwa jest także w sferze kultury i turystyki.

Naszym zadaniem jest także ochrona i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego. Rolę tę wypełnia Muzeum Regionalne, będące również punktem informacji o zabytkach, gromadząc świadectwa przeszłości oraz dokumentując życie społeczne gminy Cedynia. Aktywność Ośrodka dotyczy edukacji regionalnej i przyrodniczej. Zadania edukacyjne prowadzą także biblioteki, uzupełniając ofertę szkolną. Do głównych potrzeb placówki, którą kieruję od lutego 2015r, należy budowa siedziby domu kultury w Cedyni oraz rozwój potencjału osobowego instytucji. W tak du-

żym obszarze działania, pracownicy instytucji muszą wykazywać się większą uniwersalnością i elastycznością. Specyfika pracy w Cedyńskim Ośrodku Kultury i Sportu polega na podejmowaniu działań na rzecz społeczności, w której funkcjonuje, ale i pełnieniu roli informacyjno-promocyjnej na rzecz samorządu i regionu. Połączenie wielu funkcji jest odpowiedzialnością z jednej strony na potrzeby odbiorców, jak i na specyfikę obszaru funkcjonowania. Co powoduje, iż COKiS jest jednym z ważniejszych w gminie organów budujących aktywne społeczeństwo.

Paweł Pawłowski

Dyrektor Cedyńskiego Ośrodka Kultury i Sportu

■ Anna Dybka (Zespół Śpiewaczy Kalimera) wręcza nagrody podczas X Spotkania Śpiewających Przyjaciół w Bielinku, fot. P. Pawłowski

BIBLIOTEKA MIEJSKA W CEDYNI

Misją biblioteki jest rozwijanie i zaspakajanie potrzeb czytelników mieszkańców naszej gminy, upowszechnianie wiedzy, promocję czytelnictwa i kultury, zapewnianie czytelnikom dostępu do wszelkiego rodzaju informacji oraz umacnianie nawyków czytelników. Biblioteka mieści się w budynku Szkoły Podstawowej im. bohaterów 1 Armii Wojska Polskiego. Składają na nią biblioteka miejska oraz biblioteki szkolne, które w 2004 roku, na podstawie porozumienia zawartego między dyrektorem szkół oraz ośrodka kultury, zostały włączone do struktur Cedyńskiego Ośrodka Kultury i Sportu.

Biblioteka Miejska w Cedyni pozyskuje środki z programu Biblioteki Narodowej: „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” – Priorytet 1. Celem programu realizowanego ze środków finansowych Biblioteki Narodowej w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa jest wzbogacanie i odnawianie księgozbiorów polskich bibliotek publicznych.

Wypożyczamy, udostępniamy w wypożyczalniach i czytelnicy literaturę piękną, popularno-naukową, księgozbiór dotyczący regionu. W ramach popularyzacji książki, czytelnictwa i biblioteki, organizowane są cykliczne zajęcia z dziećmi oraz lekcje biblioteczne.

BIBLIOTEKA MIEJSKA, ul. Żymierskiego 21, 74 – 520 Cedynia,
Tel. 91 41 44 120, e-mail: bibliotekam@cokiscedynia.pl, bibliotekas@cokiscedynia.pl
Godziny otwarcia: **poniedziałek, wtorek, środa, piątek**
9.00 – 17.00 (biblioteka szkolna 7.00 – 15.00)
czwartek: 8.00 – 16.00 (biblioteka szkolna 7.00 – 15.00)

■ Poranek malucha w Bibliotece

KALENDARZ WYDARZEŃ 2015 ROK

- 27.06 – Noc Świętojańska w Starej Rudnicy
- 01.07 – 31.08 – wakacje w świetlicach
- 01.07 – Święto Lubiechowa Dolnego
- 08.08 – Święto Bielinka
- 14.08 – Letni Festyn w Starym Kostrzynku
- 22.08 – Święto Osinowa Dolnego
- 05-06.09 i 12.09 – Europejskie Dni Dziedzictwa
- 12-13.09 – Święto plonów- Dożynki gminne-Lubiechów Górny
- 17.10 – Festiwal dyni
- 31.10 – Bal Wszystkich Świętych
- 11.11. – Święto Niepodległości
- 30.11 – Andrzejki
- 20.12 – koncert pieśni adwentowych, „Do szopy hej pasterze...” - żywa szopka bożonarodzeniowa, kiermasz świąteczny, jasełka

Więcej informacji: www.ckcedynia.pl

Muzeum Regionalne w Cedyni.

PÓŁ WIEKU W SŁUŻBIE HISTORII I KULTURY

Muzeum działa nieprzerwanie od 1966 r. Odgrywa ważną rolę w promowaniu historii bitwy pod Cedynią oraz zajmuje się upowszechnianiem wiedzy o regionie i ochroną lokalnego dziedzictwa kulturowego. Przez wiele lat działalność instytucji koncentrowała się na badaniach i prospekcji archeologicznej Ziemi Cedyńskiej. Założone w trakcie obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego, muzeum w Cedyni, nie było pierwszą placówką muzealną w tym mieście. Salę muzealną założył i prowadził, najprawdopodobniej w początku XX w., długoletni cedyński urzędnik magistratu i zbieracz pamiątek – Oswald Sparr. Zostało ono, podobnie jak niewielkie archiwum miejskie, powołane celem zachowania pamiątek przeszłości w ich miejscu powstania oraz uchronienie ich przed zniszczeniem. Muzeum mieściło się w jednym z pomieszczeń ratusza. W ostatnich latach funkcjonowania placówki – w latach 1933–1945 – jej kustoszem był Georg Edmund Dann (1898–1979), cedyński aptekarz, związany przez matkę z regionem, autor kilku cennych opracowań o historii Cedyni i okolic, a po wojnie ceniony historyk farmacji. Jak się wydaje wszystkie zbiory miejscowego muzeum i archiwum zostały wywiezione i rozproszone w 1945 r.

Pierwsze badania w Cedyni – powstanie pierwszej wystawy

Cedynia na archeologicznej mapie Polski oraz w świadomości społecznej, jako ważne historyczne miejsce, pojawiła się w drugiej połowie lat 50. XX w. dzięki dyrektorowi ówczesnego Muzeum Pomorza Zachodniego w Szczecinie – Władysławowi Filipowiakowi, który wraz z wojewódzkim konserwatorem zabytków, Henrykiem Dziurłą, przybył do Cedyni w 1956 r. Wizyta ta przyczyniła się do przeprowadzenia pierwszych badań wykopaliskowych na grodzisku w Cedyni w latach 1958–1959

oraz w roku 1961, prowadzonych przez Kazimierza Siuchnińskiego i Ryszarda Wołągiewicza. W tym czasie poza badaniami grodziska, archeolodzy przeprowadzili też kilka mniejszych wykopalisk oraz badania penetracyjne okolicy.

Wzwiązku ze zbliżającymi się obchodami Tysiąclecia Państwa Polskiego, Muzeum Pomorza Zachodniego w Szczecinie rozpoczęło szeroką popularyzację wyników badań archeologicznych na ziemiach zachodnich. Szczególną uwagę zwrócono na działalność w terenie, dzięki temu z inicjatywy muzeum, przy współpracy miejscowych Rad Narodowych, zorganizowano w Cedyni w dniach 19–22 lipca 1959 r. Dni Cedyni. Wydarzenie połączono z rocznicą XV-lecia Polski Ludowej i ze Świętem Odrodzenia. Uroczystość była inauguracją obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego w województwie szczecińskim. W czasie uroczystości goście mieli okazję zwiedzać wykopaliska na grodzisku. Ufundowany został kamień pamiątkowy, który ustawiono na przypuszczalnym polu bitwy pod Cedynią na Górze Czciobra. W związku z uroczystościami szkole w Cedyni, szczecińskie muzeum przekazało kilkadziesiąt eksponatów przyrodniczych jako pomoce naukowe. Objęto też patronatem drużynę harcerską im. Mieszka I, której przekazano namiot i sprzęt obozowy. W zamian, harcerze opiekowali się zabytkami w okolicy, szczególnie grodziskiem. Pracownicy Muzeum Pomorza Zachodniego w Szczecinie – mgr Kazimierz Siuchniński i mgr Ryszard Wołągiewicz, odpowiedzialni za stronę historyczną uroczystości, zorganizowali wystawę Pradzieje Cedyni, przedstawiającą wyniki badań na cedyńskim grodzisku. Ta pierwsza wystawa znajdowała się w budynku przy pl. Wolności 8. Zwiedziło ją ponad 800 osób z okolicznych powiatów oraz liczne wycieczki

zorganizowane przez PTTK. Wystawa trwała trzy miesiące i według jej pomysłodawcy – W. Filipowiaka – spełniła swoje zadanie oraz cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców ówczesnego powiatu chojeńskiego. Na wystawie wyeksponowano m.in. dwumetrowy szkielet odkryty na grodzisku. Opiekunem tej ekspozycji został Czesław Krocak, wówczas jeszcze uczeń szkoły. Rozprowadzano też pierwsze wydanie książki W. Filipowiaka Cedynia w czasach Mieszka I. Wystawę – jak wspomina Cz. Krocak – później przeniesiono do innego pomieszczenia, gdzie działała dalej. W końcu i tę zamknęto, a część zbiorów trafiła na ekspozycję poświęconą czasom Mieszka I w muzeum w Siekierkach, przygotowaną m.in. przez W. Filipowiaka.

Powstanie Muzeum

Rok 1966 był kulminacyjnym rokiem Obchodów Tysiąclecia Państwa Polskiego. Władze planowały z tej okazji utworzenie sieci muzeów regionalnych w Cedyni, Wolinie, Stargardzie i Kamieniu Pomorskim. W czasie cedyńskich uroczystości, 19 czerwca odsłonięto na grodzisku pomnik, a Sekretarz Naczelnego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego – Michał Grendys otworzył Muzeum Regionalne. Powstało ono w budynku, w którym w 1959 r. mieściła się wcześniejsza wystawa, powstała z inicjatywy W. Filipowiaka. Muzeum Pomorza Zachodniego, a następnie Muzeum Narodowe w Szczecinie stało się patronem cedyńskiej placówki, pomagając ją wyposażać, wzbogacając o bibliotekę oraz służąc opieką merytoryczną. Obecnie Muzeum jest placówką ujętą w strukturze Cedyńskiego Ośrodka Kultury i Sportu. W 2016 roku będzie obchodzić jubileusz 50-lecia utworzenia.

Magdalena Jakóbciewicz

Muzeum Regionalne
w CEDYNI

■ Muzeum w XIX-wiecznej kamienicy na pl. Wolności

KOLEKCJA

Zbiory muzeum pochodzą głównie z wykopalisk archeologicznych prowadzonych na cedyńskim grodzisku, podgrodziu, cmentarzysku oraz w okolicach Cedyni. Ekspozycje z zakresu paleontologii, archeologii i historii wojskowości były systematycznie wzbogacane dzięki darom mieszkańców. Efekty współpracy archeologów i miejscowej ludności podziwiać można w ramach stałej wystawy muzealnej zatytułowanej „Z dziejów Cedyni i okolic”. Wśród eksponatów paleontologicznych na uwagę zasługują: poroże jelenia olbrzymiego oraz łopatką i cios mamuta. Z epoki kamienia oraz brązu i żelaza obejrzeć tu można przedmioty codziennego użytku, m.in. ozdoby, naczynia i żarna, a także broń i popielnice. Ze średniowiecza oprócz narzędzi i ceramiki stołowej zachowały się także elementy wyposażenia grobów szkieletowych w postaci ozdób: kabłączków skroniowych, pierścionków, paciorków, sprzączek do pasa, a także innego rodzaju wyposażenie np. kości do gry, krzesiwa, czy noże. Muzeum posiada również egzemplarze wczesnośredniowiecznej broni, takie jak: groty włóczni i oszczepu, miecz oraz topory bojowe. Wyjątkowe uzupełnienie eksponatów pochodzących z wczesnego

średniowiecza stanowi szkielet wojownika, pochodzący z cedyńskiego cmentarzyska. 16 kwietnia 2015 r. otworzyliśmy także wystawę czasową, pt. „Na drodze stała Odra”. Prezentuje ona broń, ekwipunek wojskowy oraz przedmioty codziennego użytku z walk prowadzonych na Przyczółku osinowskim oraz z Forsowania Odry, które miały tu miejsce w marcu i kwietniu 1945 r. Prezentowane eksponaty przekrojowo ukazują wyposażenie żołnierzy niemieckich, żołnierzy sowieckich oraz żołnierzy polskich z 1. Armii Wojska Polskiego.

Muzeum Regionalne w Cedyni
plac Wolności 4, 74-520 Cedynia
Otwarte od wtorku do niedzieli w godz. 9:00-16:00.

Wystawa stała „Z dziejów Cedyni i okolic”.
wystawa czasowa „Na drodze stała Odra...”
ceny biletów: normalny 5 zł, ulgowy 3 zł
wystawy są udostępniane bezpłatnie w czwartki
zwiedzanie zabytków Cedyni z przewodnikiem:
50zł/1 h
lekcje muzealne: 4 zł/osoby (grupa do 45 osób)
tel. 91- 431-78-31, 91-469-30-41,
muzeum@cedynia.pl, www.ckcedynia.pl

WARTO ZOBACZYĆ

Ozdobna klamra brązowa z okuciem została odkryta w grobie nr 740 na cmentarzysku w Cedyni datowanym na XI/XII w. do poł. XIV w. Grób ten odkryto w sierpniu 1973 roku i był on orientowany na osi W-E z głową skierowaną na południowy zachód. Przy dobrze zachowanych szczątkach kostnych na wysokości pasa znajdowała się klamra z okuciem, zaś na palcu prawej dłoni pierścionek.

Szkielet „wojownika” z grobu 558 - grób pochodzi z cmentarzyska w Cedyni datowanego na XI/XII w. do poł. XIV w. Dzięki zachowanemu mieczowi, grób możemy datować na XII w. Na podstawie niespotykanego na cmentarzysku sposobu pochowania oraz wyposażenia w rzadką broń można wnioskować o ważnej funkcji społecznej oraz przynależności do elit panujących pochowanego w grobie 558 „wojownika”. W muzeum znajduje się również rekonstrukcja twarzy mężczyzny, wykonana na podstawie badań kryminalistycznych jego czaszki.

Ce-dynia na okrągło to zwrócenie uwagi mieszkańców na potencjał jakim dysponują: walory krajobrazowe i historyczne, położenie nad rzeką Odrą i bliska odległość do stolicy Niemiec – Berlina, jak i do stolicy Województwa – Szczecina. To również wykreowanie miejsca spotkań Berlińczyków i Szczecinian w oparciu o unikatowe dla tego regionu produkty lokalne, wydarzenia, atrakcje turystyki aktywnej i kulturowej.

Budowanie marki Gminy Cedynia to budowanie tożsamości miejsca. Wspólne działania na rzecz wyznaczenia tej własnej i unikalnej tożsamości rozpoczęliśmy od spotkań i dyskusji, by przejść do długotrwałych programów i konkretnych realizacji. Chcemy zainspirować samorząd, jak i lokalną społeczność, do realizacji większego projektu, jakim jest tworzenie marki własnego regionu.

Berlin bei Cedynia

Cedynia leży w równej odległości od centrów największych w tym regionie aglomeracji: Berlina i Szczecina. 70 km to odległość sprawiająca, iż to właśnie Cedynia może stać się platformą dla spotkań berlińczyków i szcze-

cach – to strefa relaksu, bliskość przyrody, możliwość wyciszenia. Planowane przez Gminę inwestycje związane z budową ścieżek rowerowych oraz oznakowanie turystyczne, pobudzi także samych mieszkańców do przedsiębiorczości w tym zakresie: agroturystyka, usługi, gastronomia, etc. Szczególnie ważne jest polepszenie komunikacji w postaci ścieżki rowerowej łączącej dwa przejścia graniczne: Krajnik / Schwedt z Osinowem/ Hohenwunzen, oraz dalej jadąc w kierunku mostu w Siekierkach.

Ce-dynia na okrągło to konsekwentna promocja miejsca w dwóch miastach: Szczecinie i Berlinie. Zapraszając mieszkańców na wydarzenia, zachęcając do odwiedzenia Cedyni nad Odrą. To

kami i Niemcami, trwające ponad 20 lat. Otwarcie granic jeszcze bardziej zintensyfikowało te kontakty.

Dynia z Cedyni

Uprawa dyni w tym regionie do tej pory polegała na wysiewie nasion importowanych. Zaproponowaliśmy, by nasiona pochodziły ze wzgórz cedyńskich. W maju tego roku, mieszkańcy posadzili nasiona dyni z ubiegłorocznych zbiorów, by stworzyć swój własny produkt regionalny. Jesteśmy świadkami tworzenia się nowej tradycji. Mieszkańcy poczuli się twórcami tego wydarzenia historycznego, posadzili swoje dynie. Im więcej dyn posadzimy tym większą siłę będzie miała marka. Dlatego też ważne jest, aby konsekwentnie rosła liczba zaangażo-

Plakat informujący o akcji „W Maju Siejemy Dynie”

Festiwal Dyni

Następnym jest utworzenie cyklicznego wydarzenia, które powinno odbywać się w centrum - na rynku w Cedyni. Jest to jeden z nielicznych rynków położonych tak malowniczo. Powinny też pojawić się grupy artystów, które zaprezentują muzykę ludową i rzemiosło. Wydarzenie skierowane dla promocji 4 regionów, ma za zadanie wychodzić ponad gminne granice. Cedynia ma być widoczna w województwie zachodniopomorskim, jak również Meklemburgii, Brandenburgii i województwie lubuskim. Promując smaki regionów, spinamy Europę, zapraszając cały świat. Naszym celem jest, by w niedługim czasie **Cedynia na okrągło** stała się ważnym miejscem na ma-

spotkania z twórcami, może tutaj rozwinąć odpowiednich naśladowców. Unia Europejska stawia na kreatywność, dlatego też warto propagować przemysł kreatywny – inspirując najmłodszych w tworzeniu. Nie zapominając też o osobach starszych.

Trzeba posadzić, aby zebrać zbiory. Trzeba tworzyć, aby pozostawić dzieła.

Dlatego też mamy zbierać produkty regionalne jesienią i tworzyć własne produkty ze znakiem **Cedynia na okrągło**. Podczas festiwalu będziemy prezentować kuchnię ekologiczną, ze zdrową żywnością. Będziemy mogli też spotkać się z dietetykami i lekarzami specjalistami Poznamy też tajniki kuchni cedyńskiej, co roku będziemy zapraszać mistrzów kuchni, tworząc kolekcję do książki kucharskiej z Cedyni. Pewnie w przyszłości książka kucharska będzie okrągłą. Liczymy też na inicjatywę mieszkańców gminy Cedynia, bez Was nie powstanie marka. Każdy może ją stworzyć, od posadzenia dyni w swojej cedyńskiej ziemi. Osobiste zaangażowanie w wykonanie własnych produktów lub potraw z dyni przyniesie widoczne efekty i wzmacnia naszą markę. Zupa dynska, przetwory: mus dyniowo-jabłkowy, dżem z dyni, dynia pieczona z boczkiem, ciasto z dynią. Ogłosimy konkursy na najlepsze produkty z Cedyni. W planach mamy też warsztaty

Uczniowie Szkoły Podstawowej z posianymi nasionami, fot. SP w Piasku

cinian. Mamy zatem konkretną grupę docelową: turyści z dwóch dużych miast. Dla turystyki skierowanej do tych grup niezbędna jest oczywiście odpowiednia infrastruktura. Jednak to, czego poszukują nasi goście w tych okoli-

też tworzenie własnych produktów regionalnych. Przez lata, na przygranicznym rynku mieszkańcy gminy spotykają się z sąsiadami zza Odry, następuje wymiana kulturowa i społeczna. Jest to autentyczne porozumienie między Pola-

wanych mieszkańców w ideę sadzenia dyni, wszelkich gatunków i rodzajów. Sprzyja nam jeden cel: mieć jesienią pierwszy efekt, własny produkt: dynię z Cedyni. Ale to pierwszy krok.

Dyrektor szkoły Grażyna Fedorowicz promuje akcję Cedynia-na okrągło

pie Europy dla producentów produktów regionalnych. Tak cykliczne, coroczne spotkania w Cedyni z produktami regionalnymi i ekologicznymi mogą stać się atrakcją tego regionu, a dla producentów ważnym wydarzeniem. Towarzyszyć im powinno coroczne seminarium pod hasłem *Marketing produktu lokalnego*. Oprócz wydarzeń wokół produktów żywnościowych, gmina w powinna też postawić na rzemiosło artystyczne. Popularne w wielu miejscach

polsko-niemieckie na temat jesiennych dekoracji dla domu i stołu. Wykorzystamy kasztany, dynię i liście. Oczywiście też i wrzosa, dalia, jarzębiny. Wszystko to spowoduje, że Cedynia będzie jeszcze bardziej magicznie wyglądała dla nas i naszych gości. Do zobaczenia 17 października na Festiwalu Dyni w Cedyni!

Andrzej Łazowski
Prezes Stowarzyszenia
Czas Przestrzeń Tożsamość

W maju posialiśmy dynie

22 maja 2015 r. grono pedagogiczne oraz uczniowie Szkoły Podstawowej im. Leśników Polskich w Piasku zorganizowali akcję siania dyni. Była to odpowiedź na przyjęcie przez Gminę Cedynia logo, które przedstawia to właśnie warzywo. Uczniowie mieli dużo radości podczas siania nasion dyni. Każda klasa wraz z wychowawcą przygotowała swoją doniczkę i będzie czekała na efekty, aby móc przenieść je do szkolnego ogródka.

Cedynia NA CYSTERSKIM SZLAKU

W dniach 4-6 września 2015 w Cedyni będziemy gościć uczestników Jubileuszowego Forum Szlaku Cysterskiego.

Forum nawiązuje do obchodów 900-lecia założenia przez św. Bernarda opactwa cystersów w Clairvaux (Francja), z którego wywodzą się opactwa założone na terenie obecnego województwa zachodniopomorskiego. Pierwsze Forum odbyło się w 2005 roku w Bierzwniku, a jego idea jest kontynuowana rokrocznie w różnych

nad 100 przedstawicieli Stowarzyszenia Gmin Cysterskich z całej Polski, regionalistów, duchownych i sympatyków tematu. Pomysłodawczyniami idei upowszechniania szlaku i dziedzictwa cystersów na terenie Polski, są panie: dr Barbara Stolpiak i Teresa Świercz.

Szlak Cysterski to szlak turystyczny wytyczony na terytorium Europy, obejmujący klasztory zakonu cystersów. Powołany został przez Radę Europy w ramach programu Europejskich Dróg Kulturowych (European Cultural Route). Obok Drogi Św. Jakuba, Szlaku Hanzeatyckiego, Szlaku Drzew Oliwnych, jest jednym z najbardziej znanych szlaków turystycznych w Europie. W marcu 1990 roku Szlak Cysterski został zainaugurowany jako pierwszy projekt Polski w ramach Rady Europy, wybrany przez ówczesną Minister Kultury i Sztuki Izabellę Cywińską. Polska część szlaku europejskiego obejmuje wszystkie klasztory w Polsce. Szlak ma kształt zbliżony do pętli, jego punkty węzłowe stanowią miejscowości, gdzie zlokalizowane są klasztory i opactwa cysterskie. Powstało 5 pętli cysterskich: małopolska, dolnośląska, kujawsko-pomorska, wielkopolska i zachodniopomorska. Logo szlaku opracowała Fundacja Kultury. W

latach 1993-2015 powstawały liczne inicjatywy lokalne gmin cysterskich, związków gmin i różnego rodzaju stowarzyszeń, przy udziale przedstawicieli samorządów, władz kościelnych i zakonnych, w postaci jarmarków, festynów, koncertów, wystaw. Opracowany

cach, oraz w Cedyni (zachowane jedynie skrzydło zachodnie dawnego założenia klasztoru Cystersów z ok. 1278r, obecnie odrestaurowane przez prywatnych właścicieli pełni funkcję hotelu). Pętla

■ Unikalna Dolina Dolnej Odry, Most Siekierki — Neurüdnitz, 2012 r., dzięki uprzejmości Dyrekcji Parku Narodowego Unteres Odertal

program „Szlak Cystersów w Polsce” miał na celu aktywizację i rozwój lokalnego społeczeństwa zamieszkującego regiony, przez które szlak przebiega.

W Polsce, trasa szlaku przebiega przez 11 województw, w tym na Pomorzu Zachodnim obejmuje ponad 70 obiektów, wśród których najbardziej znane to klasztor w Kołbaczu (obecnie Pomnik Historii), Reczu, Bierzwniku, Pełczy-

zachodniopomorska Szlaku Cysterskiego łączy naszą gminę z obiektami po drugiej stronie Odry – m.in. z klasztorem Chorin.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich powstało w 2005 roku w Bierzwniku w celu wspierania idei samorządu terytorialnego oraz obrony wspólnych interesów w zakresie ochrony dziedzictwa cysterskiego. Współpracuje także z podmiotami zagranicznymi, m.in. we Francji, Belgii,

Niemczech i Szwecji. Swoje cele realizuje przede wszystkim poprzez działalność badawczą, edukacyjną, popularyzatorską, wystawieniową i wydawniczą. Wspiera także zadania z zakresu ochrony i renowacji zabytków pocysterskich oraz promocję gmin zrzeszonych w stowarzyszeniu. Gmina Cedynia jest członkiem Stowarzyszenia od początku jego powołania. Więcej informacji o stowarzyszeniu: www.gminycysterskie.org

Gmina Cedynia organizatorem wojewódzkiej inauguracji Europejskich Dni Dziedzictwa

5 września 2015 r. w Cedyni uroczyste rozpoczniemy europejskie święto zabytków w Województwie Zachodniopomorskim. Zarząd Województwa zdecydował, iż to właśnie ten region Pomorza Zachodniego będzie pełnił rolę gospodarza 11 inauguracji EDD, prezentującego swoje dziedzictwo historyczne, kulturowe i przyrodnicze pod hasłem *dziedzictwo utracone-dziedzictwo ocalone*. Dni Dziedzictwa stanowią doskonałą okazję do wzmocnienia dialogu międzykulturowego mieszkańców Nadodrza w oparciu o wspólne doświadczenia i do pobudzenia świadomości o utraconych zabytkach architektury i kultury jako wartości jednoczących mieszkańców obu stron Odry. Wyróżnienie przyznane Cedyni, to także dostrzeżenie jej roli i znaczenia w dyskusji o budowaniu tożsamości lokalnej społeczności w oparciu o dziedzictwo kulturowe.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego wszystkie wydarzenia odbywać się będą pod hasłem „Dziedzictwo utracone – dziedzictwo ocalone”, ze szczególnym uwzględnieniem elemen-

tów dziedzictwa niematerialnego – tradycji wojskowych i patriotycznych.

Europejskie Dni Dziedzictwa to największy projekt europejski w dziedzinie kultury, realizowany od 1991 r. decyzją Rady Europy praktycznie we wszystkich krajach naszego kontynentu. Głównym jego celem jest promowanie różnorodności regionalnego dziedzictwa kulturowego, propagowanie dialogu międzykulturowego i identyfikacji społecznej z lokalnym dziedzictwem. Wydarzenia organizowane w ramach EDD adresowane są do szerokiego kręgu odbiorców, co daje im aspekt uniwersalny. Województwo Zachodniopomorskie od 2005 r. aktywnie uczestniczy w obchodach EDD. Koordynatorem i organizatorem w imieniu Zarządu naszego województwa jest Biuro Dokumentacji Zabytków.

Od 23 lat w Polsce, a od 11 lat na Pomorzu Zachodnim, we wrześniu kilkadziesiąt tysięcy widzów uczestniczy w Dniach Otwartych Zabytków, w formie otwartych spotkań, warsztatów, koncertów, konferencji, pokazów i podróży

studyjnych. Wydarzeniom towarzyszą także publikacje książkowe i informacyjne, odnoszące się do zasobów kulturowych Pomorza Zachodniego.

Ogólnopolski koordynator – Narodowy Instytut Dziedzictwa – wskazał na uniwersalność, wieloaspektowość i możliwość niezwykle szerokiej interpretacji tak ujętego hasła, które dają szansę wszystkim organizatorom, w każdym regionie Polski, wpisania się w jego przekaz. W obszarze zainteresowań organizatorów EDD znajdują się wszelkie elementy utraconego dziedzictwa – poczynając od olbrzymich strat w zasobach dziedzictwa kulturowego Polaków, będących wynikiem tragicznych wydarzeń wojennych, których 70. rocznicę zakończenia będziemy obchodzić w 2015 roku, poprzez utratę materialnych źródeł tożsamości, spowodowaną decyzją polityczną o zmianie granic, a w konsekwencji przesiedleniu wielu tysięcy ludzi, po powracający w licznych dyskusjach problem utraconych w różnych okolicznościach skarbów narodowych, kolekcji sztuki, cennych zabytków architektury, zapomnianych lo-

kalnych tradycjach etc., zwrócenia uwagi społecznej na dziedzictwo, które często bezpowrotnie ginie na naszych oczach, a które możemy jeszcze uratować ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa post-industrialnego.

Wstępnie opracowany program Europejskich Dni dziedzictwa w Cedyni to przede wszystkim uroczysta inauguracja w sobotę 5 września 2015r. Odbędzie się ona w Sali Hotelu Klasztor w Cedyni przy ul. M. Konopnickiej. W godzinach 11.00-15.00 wysłuchamy referatów dotyczących dziedzictwa kulturowego ziemi cedyńskiej – dr hab. Radosława Skryckiego (Uniwersytet Szczeciński) i dr inż arch. Macieja Płotkowiaka (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny), zostaną wręczone odznaczenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Naro-

dowego „Za opiekę nad zabytkami” oraz odznaczenia i dyplomy „Swojskie zabytki” oraz „Gryf Zachodniopomorski” nadane przez Marszałka zachodniopomorskiego. Inauguracji będzie towarzyszyć Jarmark Cysterki prezentujący wyroby dawnych zakonów. Cystersi będą także głównym tematem wydarzenia towarzyszącemu EDD w Cedyni, bowiem w dniach 4-6 września, swoje 10. Jubileuszowe Forum organizuje Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich w Polsce. W dniach 6 i 12 września organizatorzy planują rajdy szlakiem dziedzictwa utraconego i ocalonego. O szczegółach programu będziemy Państwa informować już wkrótce. Więcej informacji: www.bdz.pl, www.nid.pl oraz na stronie www.cedynia.pl

Malwina Markiewicz

Edukacja i kultura
Program Kultura

Europejskie Dni Dziedzictwa

Wspólne działanie Rady Europy i Komisji Europejskiej

Nadzieja na most, KTÓRY POŁĄCZY PRZYRODĘ I LUDZI

Jest najdłuższym mostem na Odrze. Ostatnie regularne pociągi przejechały po nim w 1945 r. Znajduje się w odległości 77 km od Szczecina i 66 km od Bramy Brandenburskiej w Berlinie. Ma znaczenie symboliczne zarówno w wymiarze historycznym, jak i politycznym. Jest świadkiem tragicznych wydarzeń i II Wojny Światowej i następstw Zimnej Wojny. Jest położony nad wyjątkowo cennymi, naturalnymi rozlewiskami Odry w Cedyńskim Parku Krajobrazowym. Dzisiaj może zostać symbolem wspólnej europejskiej historii, przyrody oraz pojednania Polski i Niemiec, a także inspiracją do współpracy polsko-niemieckiej dla obecnych i przyszłych pokoleń.

■ Unikalna Dolina Dolnej Odry, Most Siekierki — Neurüdnitz, 2012 r., dzięki uprzejmości Dyrekcji Parku Narodowego Unteres Odertal

Początki połączenia mostowego Siekierki - Neurüdnitz to lata 50 XVIII w. Budowane w tym miejscu drewniane mosty nie sprostały jednak warunkom naturalnym i ulegały zniszczeniu przez wysokie stany wód i spływy kry lodowej. Dopiero w 1892 roku wybudowano most na podporach murowanych z cegły i kamieni z przęsłami stalowymi. Był to most kolejowo-drogowy. Przeprawa ta nie wytrzymała próby czasu oraz intensyfikacji ruchu, więc w latach 1929-1930 wybudowano drugi, równoległy most służący tylko ruchowi kolejowemu. Do lutego 1945 roku pomiędzy miejscowościami Siekierki - Neurüdnitz funkcjonowały dwa mosty stary drogowy i nowy kolejowy. W lutym 1945 roku obydwa mosty zostały wysadzone przez wycofujące się wojska niemieckie. Stary most w całości, nowy tylko nad nurtem Odry. W latach 1954-1955 na skutek ofensywnych planów strategicznych wojsk radzieckich i powstającego właśnie paktu militarno-politycznego Układu Warszawskiego odbudowano most kolejowy nad Odrą. Brak było uzasadnienia gospodarczego dla funkcjonowania tej przeprawy, a jej istnienie było konieczne tylko w razie ata-

ku Układu Warszawskiego na państwa NATO. Fakt ten był także odzwierciedlony w zorganizowaniu strategicznej zapasowej przeprawy kolejowej około 1 km w górę rzeki od odbudowanego mostu kolejowego. z tych przyczyn przez most kolejowy Siekierki - Neurüdnitz od roku 1945 do zamknięcia i likwidacji linii kolejowej w roku 1999 nie przejechał żaden pociąg poza przejazdami służącymi dynamicznym testom obciążeniowym.

Nieczynny most kolejowy Siekierki - Neurüdnitz łączy dwa brzegi Odry a wokół i pod jego 785 metrową konstrukcją rozciągają się tereny starorzeczka Odry nazywane Kostrzyńskim Rozlewiskiem. Jest to część większego, transgranicznego kompleksu przyrodniczego położonego wzdłuż koryta Odry znanego po stronie polskiej i niemieckiej jako Unikalna Dolina Dolnej Odry. Na obszar ten składają się wyliczając zgodnie z biegiem Odry: Park Krajobrazowy „Ujście Warty”, Cedyński Park Krajobrazowy, niemiecki Park Narodowy Doliny Odry i Park Krajobrazowy Doliny Dolnej Odry. Dodatkowo wszystkie te obszary objęte są ochroną siedliskową i ptasią

w ramach europejskiej sieci Natura 2000. Pod względem wartości przyrodniczych to ostatni taki obszar w Europie, gdzie na tak dużym obszarze naturalne fluktuacje poziomu rzeki nie są regulowane sztucznie, a gospodarka człowieka ma wiele z charakteru ekstensywnego, koegzystującego z otaczającą ją naturą. Wystarczy krótka wizyta w Gozdowicach, Siekierkach, Starej Rudnicy, Starym Kostrzynku, Bielinku czy Piasku, aby przekonać się o wartościach przyrodniczych tych fragmentów gminy Cedynia. Udostępnienie mostu turystom przeniesie ich bezpośrednio w otaczającą dziką przyrodę, pozwoli na podziwianie jej „na wyciągnięcie ręki”, które, przy zachowaniu podstawowych zasad zrównoważonego rozwoju w żaden sposób jej nie zagrozi.

Od roku 2004 czynione są starania po stronie polskiej i niemieckiej, aby nieczynny most Siekierki - Neurüdnitz przywrócić do życia. Tym razem już nie jako most kolejowy, ale jako połączenie pieszo-rowerowe szlaków turystycznych niemieckich i polskich. Temu tematowi poświęcona była konferencja zorganizowana w ramach obchodów Europejskiego Dnia Parków Euroregionu Pomorza w dniu 22 maja 2015 r. mająca miejsce w Cedyni. Zgromadzeni na konferencji przedstawiciele Krajów Związkowych Brandenburgia i Meklemburgia Pomorze Przednie, przedstawiciele Gminy Barnim Oderbruch, reprezentanci niemieckiego Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry, przedstawiciele Deutsche Bahn - operator części mostu położonej na terenie Niemiec, przedstawiciele wybranych komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego, przedstawiciele Gminy Cedy-

■ Dawny most kolejowy w Siekierkach, fot. P. Pawłowski

nia, przedstawiciele Gminy Moryń, przedstawiciele PLK PKP, reprezentanci Wspólnego Sekretariatu Technicznego oraz inni zaproszeni goście mieli możliwość zapoznania się z możliwościami rewitalizacji mostu na Odrze Siekierki - Neurüdnitz i sfinansowania tego przedsięwzięcia ze środków programu Interreg VA. Zaprezentowano obecny status prawny i stan techniczny mostu po stronie niemieckiej i po stronie polskiej. Przedstawiono techniczne możliwości i kosztorys rewitalizacji mostu wraz z przystosowaniem go do ruchu pieszo-rowerowego po stronie polskiej. Przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie, Komitetu Ochrony Orłów i Zachodniopomorskiego Towarzystwa Przyrodniczego określili podstawowe wymagania przyrodnicze do

spełnienia w trakcie ewentualnej rewitalizacji i w trakcie funkcjonowania połączenia pieszo-rowerowego. Na zakończenie zapoznano się w detalach z historią budowy i funkcjonowania mostu w latach 1753-2015. Dyskusja po części referatowej zaowocowała wspólną deklaracją uczestników konferencji dot. dołożenia wszelkich starań w celu realizacji idei rewitalizacji i udostępnienia byłego mostu kolejowego Siekierki - Neurüdnitz dla ruchu turystycznego.

Agata Suchta

Starszy specjalista do spraw ochrony środowiska, edukacji, turystyki i rekreacji w Zespole Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego

Igor Szakowski

Główny Specjalista do spraw ochrony przyrody, edukacji, turystyki i rekreacji w Zespole Parków Krajobrazowych Województwa Zachodniopomorskiego

■ Widok na zamknięty most nad Odrą, 2015 rok, fot. P. Pawłowski

Konferencja była współfinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Celu 3 „Europejska Współpraca Terytorialna” – „Współpraca Transgraniczna” Krajów Meklemburgia – Pomorze Przednie/ Brandenburgia i Rzeczypospolitej Polskiej (Województwo Zachodniopomorskie) 2007–2013.

Cedyńskie Grodzisko

– MIEJSCE WCIĄŻ DO ODKRYCIA

■ Grodzisko w Cedyni fot. M. Nieścioruk

Cedyńskie Grodzisko, jako obiekt cenny historycznie, wpisane jest do państwowego rejestru zabytków. Podlega zatem szczególnej ochronie w myśl ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami, a wszelkie prace porządkowe oraz inne działania ingerujące w jego strukturę powinny być przeprowadzone zgodnie z zaleceniami Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. Z punktu widzenia nauki i badania dziejów miasta, cedyńskie grodzisko stanowi temat czekający nadal na swoje odkrycie i uwagę. Czym jest grodzisko, do czego służyło i dlaczego warto je chronić?

Grodzisko to nieistniejący już gród, forma terenowa, będąca pozostałością po nim. Grodem natomiast na-

zywa się fortyfikowaną osadę. We wczesnym średniowieczu Słowianie nadbałtyccy wybudowali wiele grodów. Część z nich była dużą fortyfikowaną osadą, czyli takim niedużym „miasteczkiem”, którego granice były zabezpieczone wałem ziemnym lub drewnianym – kamiennie – ziemnym murem obronnym. Niektóre grody nie były zamieszkałe na stałe. Miały służyć jako tzw. „opcja awaryjna” w razie ataku nieprzyjaciela. Wtedy też, wszyscy mieszkańcy osady skrywali się w nim przed niebezpieczeństwem. Są również grody, które służyły do ochrony nie ludzi, a bogów. Na terenie takiego grodu budowano świątynię, którą opiekowali się „kapłani”, a okoliczna

ludność składała w niej dary dla swoich bogów.

Cedyński gród jest typowym grodem mieszkalnym. W czasie badań archeologicznych prowadzonych w latach 60-tych i 80-tych odkryto tu pozostałości domów mieszkalnych, wiele przedmiotów codziennego użytku, drewniano – kamiennie – ziemny wał ochraniający gród, a także fosę. Wprawdzie zachowanych w terenie wałów czy fosy. Jednak dlaczego tak ważna jest ochrona tego miejsca? Otóż grodzisko to, z racji, że nie jest w pełni przebadane, skrywa jeszcze wiele tajemnic. Dlatego ważne jest aby poznawaniem historii grodziska zajmowali się archeolodzy,

którzy opracowując wyniki swoich badań będą w stanie opowiedzieć nam wspaniałą historię jego dziejów.

Drogi czytelniku żeby uzmysłowić sobie jak archeolog widzi grodzisko musisz wyobrazić sobie tort. Jak mawiał osioł ze znanego filmu Shrek – *tort ma warstwy*. Właśnie o to chodzi! Również grodzisko ma warstwy, jednak nie są one tak piękne i regularne jak w torcie. Czego właściwie archeolog dowiaduje się z tych warstw, co one mu „mówią”? Dzięki nawarstwieniom, które wraz z biegiem czasu stopniowo narastały na terenie grodziska i powiększając się po dziś dzień, archeolog jest w stanie zbadać całą

jego historię. Określić w jakich czasach owo wzgórze zaczęło być użytkowane, a w jakim przestało. Poznać przedmioty jakie były używane przez ludzi w danym okresie. Określić co jedli jego mieszkańcy, jakich surowców używali oraz jak wyglądały ich domy. Dzięki temu nieopisane w źródłach historycznych dzieje Ziemi Cedyńskiej we wczesnym średniowieczu, są nam bliższe i mniej tajemnicze. Ochrona tego miejsca jest również ważna dla edukacji historycznej i rozwoju turystyki kulturowej.

Magdalena Jakolcewicz
Muzeum Regionalne w Cedyni

20. FLIS ODRZAŃSKI W OSINOWIE DOLNYM

W czwartek 9 lipca 2015r, uczestnicy XX Jubileuszowego Flisu Odrzańskiego przycumują do nabrzeża w Osinowie Dolnym. Po raz pierwszy zostanie zorganizowany przystanek na terenie naszej Gminy. W programie postoju przewidziane jest m.in. zwiedzanie miasta, piknik pod Górą Czciobora. Od 20 lat Flis organizowany jest z inicjatywy Wiceprezesa Zarządu Głównego Ligi Morskiej i Propagatorki morskiego Szczecina, pani dr Elżbiety Marszałek. Jubileuszowy flis to także okazja do podsumowania zmian, jakie zaszły na Odrze w ciągu 20 lat, m.in. regulacje rzek, budowa przystani i marin. Prawie dwutygodniowy Flis Odrzański rozpocznie się 26 czerwca w Kędzierzynie Koźlu, a skończy przy Wałach Chrobrego w Szczecinie, podczas Dni Odry, 12-13 lipca 2015r. *Cała impreza Flisu Odrzańskiego – oprócz wielkich zasług dla umocnienia transportowej i turystycznej rangi Odry – ma też dużą*

wymowę dydaktyczną, z jednej strony dla młodych ludzi, organizatorów i uczestników Flisu, pokonujących odrzański szlak na kajakach, galarach, statkach i różnych „pływadłach” i wreszcie na tratwie, jak i dla tych, którzy przychodzą wtedy nad Odrę tylko jako widzowie. Dowiadują się, że Odra może przenosić ludzi i towary, że jest atrakcją turystyczną, że nie należy odwracać się od niej plecami, lepiej „wrócić” nad rzekę wszędzie tam, gdzie rzeka jest. No i zadbać o nią, a odwdzińczyć się funkcją transportową, turystyczną, przyrodniczą, kulturotwórczą, do czego Flis się przyczynia... - mówi Wiesław Seidler na portalu Żagle.pl.

Organizatorzy planują wiele atrakcji w programie tegorocznego Flisu, m.in. po raz pierwszy udział weźmie statek pasażerski Laguna.

Szczegóły na stronie:
www.flisodrzański.pl

■ Podczas flisu na Odrze zobaczymy także widowiskowe tratwy, fot. Andrzej Kumik

Cedynia
NA OKRĄGŁO
NR 1, CZERWIEC 2015
BIULETYN INFORMACYJNY
MIASTA I GMINY CEDYNIA
WYDAWNICTWO BEZPŁATNE

CEDYNIA NA OKRĄGŁO

REDAKTOR NACZELNY: Malwina Markiewicz | **WYDAWCA:** Centrum Promocji i Turystyki w Cedyni, 74-520 Cedynia, pl. Wolności 8, www.cedynia.pl, e-mail: promocja@cedynia.pl | **NAKLAD:** 5.100 egz. | **AUTORZY:** Gabriela Kotowicz, Krzysztof Nowak, Paweł Pawłowski, dr Paweł Migdałski, Igor Szakowski, Agata Suchta, Andrzej Łazowski, Magdalena Jakolcewicz, Malwina Markiewicz | **WSPÓŁPRACA:** Małgorzata Gabrys-Portkowska, Agnieszka Paszkowiak | **FOTOGRAFIE Z ARCHIWUM:** Muzeum Regionalne w Cedyni, Urząd Miejski w Cedyni, Zachodniopomorski Przewodnik Zp.pl, Park Narodowy Unteres Odertal, Bartosz Bogdanowicz, Hotel Klasztor Cedynia, zespół DAAAB, Donatan&Cleo | **ZDJĘCIA:** Michał Nieścioruk, Paweł Pawłowski, Robert Dajczak (s.1), Andrzej Kumik, Aerofoto Z.B. Chojęta | **REDAKCJA TECHNICZNA:** Dorota Lesiak | **DRUK:** Drukarnia AGORA S.A. Piła

PIĄTEK 19.06.2015

CEDYNIA - HOTEL KLASZTOR

Konferencja naukowa „Cedynia w czasie i przestrzeni”

11:00 - 11:30 Powitanie i wprowadzenie

11:30 - 13:30 Panel I - Przestrzeń

13:30 - 14:30 Przerwa

14:30 - 15:30 Panel II - Czas

15:30 - 16:30 Zwiedzanie klasztoru z przewodnikiem

17:00 - 18:00 Prezentacja filmów historycznych poświęconych Cedyni

AMFITEATR MIEJSKI W CEDYNI

20:00-24:00 Zabawa taneczna
zespół Cover, DJ Fafiq

SOBOTA 20.06.2015

POLANA POD GÓRĄ CZCIBORA

10:00 Otwarcie obozu historycznego dla turystów
(mapy, pokazy słownych i rzecznych, zwiedzanie obozu historycznego, targ produktów regionalnych)

12:00 Oficjalne rozpoczęcie Dni Cedyni

Bieg terenowy o puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej

14:00 Inscenizacja bitwy pod Cedynią

AMFITEATR MIEJSKI W CEDYNI

17:00 Program artystyczny dla dzieci

Wieczenie nagród i wyróżnień dla najlepszych uczniów i sportowców

19:00 Występ kapeli podwórkowej Rewir

20:00 Koncert zespołu Dyabol

★ 21:00 Koncert zespołu DAAB

★ 22:00 Występ Donatan & Cleo

23:00 Zabawa taneczna do białego rana - DJ Fafiq & DJ Krista

DNI CEDYNI 2015

19-21 CZERWCA

NIEDZIELA 21.06.2015

10.00-15.00 Cedyńskie spotkania z historią

(polana pod Górą Czcibora)

11:30 Msza Święta w intencji mieszkańców Gminy Cedynia
w kościele p.w. Narodzenia NMP w Cedyni.

12:30 Portret miasta. Wspólna pamiątkowa fotografia
na rynku (Plac Wolności)

14:00 Spotkanie na najdalej na zachód wysuniętym
geograficznie punkcie Polski (Osinów Dolny).

Błogosławieństwo wody z udziałem ks. Dziekana Michała Kostrzewy.

Piknik rodzinny nad Odrą.

ORGANIZATORZY

Cedynia
na okrągło
Gmina Cedynia

Aktualne informacje dotyczące Dni Cedyni
znajdują się na stronie internetowej

WWW.DNICEDYNI.CEDYNIA.PL

Organizator zastrzega sobie prawa do zmian w programie